Naša naloga:
Probuja in napredek naroda!
Naš namen:
V edinosti in slogi do cilja!

NARODNI VESTNIK

NATIONAL HERALD.

ALLIED PRINTING TRADES UNION LABEL COUNCIL DULUTH, MINN. 116

Največji slovenski dnevnik v Zedinjenih [illegible]
The Largest Sen[illegible]ly in the United States o[illegible]merica.

Box 226 Pobotelc 11-1

[illegible] 173. — Št. 173. DULUTH, MINN., THURSDAY, OCTOBER 23, 1913. — ČETRTEK, 23. OKTOBRA 1913. Volume III. — Letnik III.

ŠESTINDVAJSET MRTVIH NA ŽELEZNIŠKI NESRECI

OKOLI STO JE RANJNIH. VOJAŠKI VLAK SKOČI Z LESENEGA MOSTA. ROKE, NOGE IN GLAVE RAZTRESENE MED RAZBITIMI VOZOVI. DRUGE ŽELEZNIŠKE NESREČE.

Meridian, Miss., 20. oktobra. — [illegible] vojakov je bilo vsmrčenih in [illegible] 100 ranjenih v železniški [illegible] blizu State Line, država [illegible]ssissippi. Nesreča se je pripeti[illegible] ker je voz za vodo in premog [illegible] s tira, in potegnil je s se[illegible] štiri osobne vozove 25 čev[illegible] v globočino.

V razvalinah so našli 26 trupel [illegible] so bila ali cela, ali pa so jim [illegible]kali razni udi, nekaterim tu[illegible]glava.

Ranjene so vojaki 39. in 170. komponije trdnjavskega topničarstva.

St. Louis, Mo., 20. oktobra. — Blizu Alton, Ill., je skočil s tira Chicago - Alton osobni vlak, ki je vozil v St. Louis, Mo.

Petnajst oseb bilo je poškodovanih, dve težko.

Tiffin, O., 20. oktobra. — Dvajset oseb je bilo poškodobanih, tri smrtno, ker je skočil Big Four vlak s tira. Lokomotiva, prtljažni voz in dva osobna voza sta se strkljala raz železničnega nasipa v jarek.

VELIK POŽAR V OTTUMWA, IOWA.

Ottumwa, Iowa, 21. oktobra. — [illegible]nj, ki se je začel v trgovini [illegible]umwa Hardware Co. zadnjo [illegible], je vpepelil pol mestnega blo[illegible]. Škode je nad pol miljona do[illegible]rjev.

LJUDSTVO V BOJU Z ZVERINJADJO.

Lipsko, Nemčija, 20. oktobra. [illegible]estna železnica je zadela v voz [illegible]nza, in ušlo je 8 levov in en [illegible]er. Tigra so kmalu vjeli, a le[illegible] so bili v strah meščanom.

En lev je skočil na avtomobil [illegible]oferju in ustrelil ga je policaj. [illegible] sta skočila skozi okno v ho[illegible] in sta povzročila paniko med [illegible]ti. Policija gasilci in vojaštva [illegible]vjelo dva leva, pet so jih pa [illegible]strelili. Megla, ki je visela nad [illegible]stom je povečala grozo pred [illegible]verinjadjo.

SEDEM MAJNERJEV ZASUTIH V TEXASU.

Rockdale, Tex., 21. oktobra. — [illegible] Vogel jami je zasulo osem maj[illegible]rjev. Rešilci upajo, da so živi [illegible] kopljejo za njimi z vso vnemo. [illegible] Eden majnar je vtonil v jami, [illegible]ero je voda deloma zalila. Za[illegible] majnarji so 90 čevljev pod [illegible]mljo.

POL MILJONA BUŠELOV PŠENICE ZGORI.

St. Louis, Mo., 20. oktobra. — [illegible]nj, ki je začel razsajati pred [illegible]nogo, je poškodil tovorne po[illegible]je in žitnice v East St. Louis, [illegible] Škode je blizu pol miljona do[illegible]rjev.

Več ognjegascev je bilo poško[illegible]nih. V Illinois farmers Ele[illegible]tor je bilo okoli pol miljona [illegible]shelov pšenice, ki je vsa zgorela.

ADMIRAL EATON JE BIL POLN STRUPA.

Plymouth, Mass., 20. oktobra. — [illegible] priča pri obravnavi Mrs. [illegible]nie May Eaton, ki je obdolže[illegible] umora svojega moža, admira[illegible] Eaton, je bil profesor Whitney [illegible] Harvard medicinske šole. On je [illegible]bolesil truplo umrlega admira[illegible] in našel je v njegovem želodcu [illegible] gramov arzenike. V vseh dru[illegible] delih trupla je našel manj ali [illegible] strupa, in je izrekel, da je bil [illegible]miral poln arzenike, in da se mu [illegible] je zavdalo več kot ena doza.

POJASNILO.

Današnja številka se je nekoliko [illegible]kasnila radi poprave tiskalnega [illegible]ja, kar naj cenj. naročniki bla[illegible]volijo oprostiti.

MOŽ VZAME NAZAJ NEZVESTO ŽENO.

Chicago, Ill., 21. oktobra. John Robak se je poročil s svojo ženo Marijo pred desetimi leti v Avstriji. Pet let po poroki je žena pobegnila v Ameriko z Mihaelom Melnik-om. Pustila je možu 4 leta staro hčerko.

Tri leta pozneje odpravil se je Robak s svojo hčerko v Chicago, Njegova nezvesta žena imela je dva otroka z Melnikom, in oba sta umrla. Ona ni hotela iti k svojemu možu.

Pred pol letom porodila je zopet z Melnikom. Mož jo je tožil, in šla bi oba v zapor najmanj eno leto. Vendar, ker je Robak sklenil, vzeti nazaj ženo in tudi Melnikovo dete, je sodnik Hopkins oba kazni oprostil.

ROPAR UMORI ŽENSKO IN JI RAZTOLČE GLAVO

Milwaukee, Wis., 20. oktobra. Harry Dorrow iz Milwaukee je zadavil 52 letno udovo Amalijo Will.

Srečal je žensko, katere ni poznal, na 34 Street in jo je nagovoril. Ker ni hotla ž njim govoriti je strgal z njene glave šal, ovil ga je okoli njenega vratu in ga je tako zadrgnil, da je umrla. Njeno glavo je popolnoma raztolkel, potem je vlekel truplo v neko stransko ulico, kjer je mislil mrtvo žensko zlorabiti, a je bil odgnan, ker je privozil po isti cesti avtomobil. Ko je zvedel, da mu je policija za petami je šel na West Side policijsko postajo in se je vdal.

DEKLE PREPREČI PANIKO V GLEDALIŠČU.

Hammond, Ind., 21. ktobra. — 16 letna pijanistinja Frances Clark je preprečila paniko med 200 ženskami in otroci v gledališču.

Vžgal se je zastor pred premikalno sliko in ljudje so začeli kričati. Dekle jih je pomirilo in igralo je na pijano najlepše komade vsled česar se gledališče počasi sprazni brez nesreče.

KUBANSKI POSLANCI NE SLUŠAJO PREDSEDNIKA

Havana, Kuba, 21. oktobra. — Predsednik Mario Menocal je izdal apel na kubansko ljudstvo, češ da bo mogoče primoran storiti izvanredne korake, ker nečejo lušati poslanci njegovega povabila, da bi se sešli k zasedanju, kjer bi se sklepalo o petnajst miljonskem posojilu, katerega potrebuje Kuba.

Predsednik je navedel v apelu, da se denar nujno potrebuje v pokritje državnih dolgov, katere so napravili liberalci.

STAVKARJI V MICHIGANU UPAJO NA ZMAGO.

Slovenski in hrvatski delavci ne hodite na Calumet. Stavkarji paradirajo v neurju. W. F. M. apelira na ljudstvo za sodelovanje

V Duluth je bil zadnje dni zastopnik Western Federation of Miner, in nam je pojasnil stanje te velikanske borbe delavstva proti kapitalu in njega pomočniki za večje pravice. Bakreni kralji imajo agente po vseh mestih republike in skušali so jih zbirati v Duluth. W. F. M. je zategadelj poslala sem zastopnika, da opozori delavce naj ne gredo skebati na Calumet.

On se je izrazil, da so stavkarji navdušeni za unijo in se hočejo držati, dokler ne dovoli nasprotnik pravičnih delavskih zahtev. V rudnikih je le nekaj delavcev, in le malo med njimi je dobrih rudarjev; večina rudnikov pa popolnoma počiva. Stavkarji so Slovenci, Hrvati, Finci, Madžari in Italjani, in delavci teh raznih narodnosti držijo z malo izjemo skup kot bratje. Na stavki je od 15000 do 16000 mož. Njih zahteva je osemurno delo, najnižja plača $3. na dan, dva moža k svedru, in pripoznanje unije.

To so pravične zahteve delavcev, zatoraj slovenski in hrvaški delavci ne hodite na Calumet skebati.

Calumet, Mich., 23. oktobra. — Zadnji ponedeljek je bril sneg po stavkarskem okraju, vzlic temu se je vršila velika parada.

Ascherjevih hlapcev mrgoli po stavkarskem okraju, vzlic tega pa vzdržuje država še vedno miliške konjenike med stavkarji — delavcem v strah in kapitalu v podporo.

Pet zastopnikov unije je bilo pri guvernerju Ferris v sredo popoldne v posvetovanju glede stavkarskega stanja.

Western Federation of Miners je izdala na ljudstvo stavkarskega okraja, apel za sodelovanje, ker če bode ljudstvo in trgovci sočustvovalo s stavkarji bo stavka kmalu končana.

Unija je bila že pred večimi tedni pripravljena se pogajati, a bakreni kralji so predlog odklonili. Sedaj se obrača unija do ljudstva, da naj ono zahteva od kompanij pogajanje za mir in pripoznanje stavkarskih zahtev, vstevši pravice do organizacije, ker so se poslužili tudi bakreni kralji te pravice, in so se organizirali v svrho boja s štrajkarji.

DVA TOLOVAJA NAPADETA POSTAJSKEGA URADNIKA.

Littleton, Colo., 21. oktobra. — Dva maskirana bandita sta napadla zadnjo noč postajskega uradnika Ray Foy. Preiskala sta poštno vrečo, skusila sta dinamitirati postajo, in potem sta zbežala. Njiju plen je znašal le $7. —

Policija v Denver in šerif Arapohoe county iščejo roparje.

PREDSEDNIK SPREJME VLADARJA.

Washington, 20. oktobra. Predsednk Wilson je sprejel v avdijenci princa Monakovskega. To je prvi evropejski vladar v Beli hiši.

ŠKOF OBSTRELJEN MED BOGOSLUŽJEM.

Harbor de Grace, Nfld., 20. oktobra. — James Hare, ki je najbrže blazen, je vstrelil dvakrat na rimskokatoliškega škofa March, ko je ta bral mašo.

En strel je lahko zadel škofa, drugi se je pa vrinil v oltar. Ljudje so Harreja prijeli in spravili v zapor.

RAZSTRELBA V PREMOGOVNIKU ZASUJE 193 DO 243 MOŽ.

Strupeni plini otežkočijo rešilno delo v jami v New Meksiki. Rešili so nekaj živih. Vzrok katastrofe neznan. Štirinajst trupel so dobili iz jame.

Dawson, N. Mex., 23. oktobra. V sredo okoli šeste ure zvečer pripetila se je eksplozija v šaftu št. 2, Stage Canon premogovnika, ki spada Phelps-Dodge & Co. Danes, v četrtek, ob deveti uri zjutraj, bilo je še zasutih 193 da 243 premogarjev. Jama je polna strupenih plinov in delo rešitve je jako otežkočeno.

Štirinajst trupel so spravili iz jame **čez noč in petindvajset** živih, ki so manj ali več poškodovani. Zadnjega živega so našli ob šesti uri zjutraj v globočini eno miljo; bil je nezavesten.

Vzrok eksplozije je neznan. Eni so mnenja, da se je užgal črni prah in je eksplodiral. Drugi so mnenja, da je ob tem času leta v premogovnikih v južni Coloradi in v New Meksiki polno plinov, in da so se ti vneli. Rešitelji se bojijo, da je mnogo mrtvih. Poklicali so zdravnike iz Trinidada in Denverja, Colo., in naročili so več rakev.

Pri mrtvašnici stoji straža, da vzdržuje red. Žene, ki pridejo z otroci v mrtvašnico, da bi videle med mrtveci, če je tudi mož vmes, ihtijo in plakajo, da presunejo ti žalostni prizori obupa vsakomur srce.

Ob desetih dopoldne so našli rešitelji ventilatorje v tiru, in, ker polnijo ti jamo s svežim zrakom, je upanje, da bodo našli več živih.

BRAZILJANCI POČASTE ROOSEVELTA.

Rio Janeiro, Brazilija, 21. oktobra. — Braziljanska vlada je sprejela Col. Teodorja Roosevelt z vojaškimi častmi, ko se je izkrcal iz parnika Vandyck.

Edvin V. Morgan, poslanik Združenih držav, v spremstvu več uradništva, in Senor Parros Moreira, na čelu sprejemnega odbora, so pozdravili Roosevelta na parniku.

Pri izkrcanju je skazala kompanija vojakov Rooseveltu čast in vojaške godbe so igrale ameriško in braziljansko himno. Meščani so obsuli Mrs. Roosevelta in Miss Margaret Roosevelt s cvetkami.

AVSTRIJA NASTOPA ZOPER IZSELJEVANJE.

Dunaj 21. oktobra. — Avstrijska vlada je predložila v poslanski zbornici predlogo s katero bo prepovedano izseljevanje vseh avstrijskih podanikov, ki bi se zgubili kot rekruti za vojaštvo.

Predložilo se je več interpelacij v katerih zahtevajo razni poslanci, da jim vlada pojasni, kateri uradniki so bili v zvezi z izseljevanjem vojaških podvržencev v Canado s pomočjo Canadian Pacific družbe.

Danes se je tudi vložila predloga zoper belosuženjstvo, in pazilo se bo mnogo strožje na vsa dekleta, ki potujejo v inozemstvo.

ŽEBELJ KRIV NAPADA NA ŽIDE.

St. Petersburg, 21. oktobra. — Ruski časnik "Reč" prinaša novico o napadu pravoslavnih ruskih fanatikov na Žide v vasi Sasnovič blizu Moskve.

Neko dekle je stopilo na žebelj in je vsled tega krvavelo. Nazadnjaški ruski mužiki iz vasi so vsled tega napali Žide češ oni so nastavili žebelj da bi dobili kristjansko kri v verske svrhe. Dekle je izpovedalo, da to ni res, in policija je s težkočo rešila Žide nasilne smrti.

VODITELJICI MILITANTK DOVOLJEN VSTOP.

Mrs. Emmeline Pankhurst se je dovolilo posetiti Združene države. Obljubi oditi kadar bo gotova z govori. Vlada v Washington zaduši sklep priseljeniškega urada.

Washington, 20. okktobra. — Slavni angleški militantni sufragetki, gospej Emmelini Pankhurst se je dovoli ustop v Združene države.

Tajnik delavstva, Viljem B. Wilson, je bil v zadevi Pankhurst pri predsedniku ter pri generalnem priseljeniškem uradniku, in potem je razveljavil odlok new yorške priseljeniške blasti, ki je zaukazala deportacijo Mrs. Pankhurst.

Od Mrs. Pankhurst se ni zahtevalo nikake varščine, ker je obljubila, da se vrne v Evropo kakor hitro bo gotova s njenimi govori.

Njen zagovornik odvetnik O Neill je obljubil, da ne misli Msr. Pankhurst vzbujati po Ameriki med ženstvm militantne nastope. Sufragetke po Evropi in Ameriki se veselijo te zmage.

SULCER IMENOVAN ZA POSLANCA.

Albany, N. Y., 21. oktobra. — Viljem Sulcer, odstavljen guverner države New York, je imenovan na Bull Moose tiketu za poslanca v new yorško zakonodajo.

Sulcer je dobri govornik, in celo njegovi nasprotniki priznajo, da bo najbrže zmagal.

CESAR PRI POGREBU ZRAKOPLOVNIH ŽRTEV.

Berolin, 21. oktobra. — Presunljiv pogreb tri in dvajsetih žrtev zrakoplovske nesreče, ki se je zgodila, ker se je vnel Zeppelinov zrakoplov nad mestom Johannisthal, se je vršil danes tukaj. Pri pogrebu je bil sam cesar, njegovi sinovi, cesarica in kronprincezinja, tudi grof Zeppelin in okoli 1000 častnikov.

Krste so bile pokrite z venci, katere so položili cesarska rodbina, inozemska zastopstva in razne vojaške in mornariške organizacije.

Inozemski poslaniški uradniki so bili v polni uniformi. Po ceremonijah v cerkvi so zakopali sedem trupel na bljižnem pokopališču. Šest cesarjevih sinov je korakalo na čelu pogrebnikov, Druga trupla so se poslala vsako na svoj dom v razne kraje Nemčije.

KRADEL ŽIVINO NA DEBELO.

Bowman, N. D., 21. oktobra. — Rus Mike Červiskov je ukradel farmerju Peters s pašnika 60 glav goveje živine. Gnal je živino v Stark county, kjer so ga vjeli in zaprli. Od črede je vbil 16 glav živine in meso je prodal. Červiskov je 25 let star, in je bil mesar v Rusiji.

SCHMIDT NI BIL BLAZEN PRI UMORU.

New York, 21. oktobra. — Po sklepu šitirih zdravnikov, ki eo preiskali kaplana Hans Schmidta, ki je umoril na grozni način Ano Aumiller, je bil on ob času umora pri zdravi pameti.

KUGA V RUSIJI.

St. Petersburg, 20. oktobra. — V predmestju Novočerkask z imenom Novostrovsk, ki je glavno mesto Donskih kozakov razsaja črna kuga.

V treh dneh je umrlo 11 oseb, in predmestje so zastražili.

SNEG IN METEŽ V DRŽAVI WISCONSIN

VES JUG POBELJEN IN V KREMPLJIH ZIME. VIHAR POLOMI DREVJE, POTRGA ŽICO, POŠKODI STAVBE. ŠTIRI MRTVI.

Chicago, 21. oktobra. — Chicaga se je danes zbudila v snežnem neurju. Snežiti je pričelo že sinoči, in snežilo je po malem vso noč, najhujše pa proti jutru. Živo srebro je padlo pod zmrzišče.

Charles Bloke, železniški premikač, je stopil pred tovorni vlak, ker ga je slepil sneg, in bil je usmrčen. Zima je nastopila nenavadno rano.

Milwaukee. Wis., 21. oktobra. Vsled snežnega neurja in hudih viharjev v tej državi poročalo se je dosihmal o štirih smrtih. Neurje je razsajalo posebno po severnem delu države doli do Milwaukee.

Neurje je razsajalo po vseh vzhodnih državah, vihar je potrgal mnogo telefonskih in brzojavnih žic in napravil je več škode na poslopjih. Vihar je tudi prevrnil nekaj čolnov in dve osebi ste vtonile v državi Connecticut in ena v državi Maryland.

St. Louis, Mo., 21. oktobra. — Tudi tukaj je prišel sneg nenavadno zgodaj. Toplota je padla na 33 stopinj in snežilo je včeraj ves dan, vendar se je sneg sproti topil.

Snežilo je po vsem Arkansas, doli do severnega dela države Alabama in Texas, in sneg je napravil precej škode na pridelkih, ki še niso bili pospravljeni,

DVA SKUHANA V SMRT. 4 RANJENI.

Ely, Nev., 21. oktobra. — V Steptoe rudotopilnici v McGill se je pripetila eksplozija v dimniku, in dva delavca bila sta skuhana v smrt, štiri so pa poškodovani. Ponesrečeni so inozemci.

KOLUMBOVE JADRNICE OSTANEJO NA MESTU.

Cleveland, O., 22. oktobra. — Ponarejene Kolumbove jadrnice, Pinta, Nina in Santa Maria, ki so na poti iz Chicage v San Francisco, bodo najbrže čez zimo ostale tukaj. Dohodki za ogled jadrnic niso dovoljeni, da bi zamogli vleči jadrnice iz luke.

Jambori so v dobrem stanu, vendar niso jadrnice plovne, ker opuščajo.

ZOPET VSE DOBRO.

Gospod Michael G., Habursky iz Madison, Me. nam je pisal sledeče:

"Želim vam **naznanite, da sem** bolehal na bolesti želodca ter sem rabil Trinerjevo amariško zdravilo grenko vino po navodilih. Začetkom je delalo zelo na moje drobovje, sedaj je pa vse dobro. Čutim se mnogo krepkejega in zamorem precej več jesti. Sedaj sem zopet povsem zdrav ter želim priporočiti to zdravilo vsem, ki trpe na želodčnih nerednostih."

Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino daje polno zadoščenje vsem, ki pravilno rabijo .Izčisti telo, uredi prebavo, ojačuje živce.

V lekarnah. Jos. Triner. izdelovatelj, 1333 — 1330 S. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Zelo zanesljivo zdravilo za bolečine v mišicah in sklepih, pri revmatizmu in neuralgiji je Trinerjev liniment.

ARGENTINA PRIDE Z MESOM V AMERIKO.

Washington, 21. oktobra. — Republika Argentina, kjer se pasejo neznanske črede živine, se je jela pripravljati, da uporabi vgodnosti nove colninske postave.

Poročila prihajajo iz Buenos-a, da se odpošlje iz Argentine v kratkem velikanske črede živine.

ČOLN SE PREVRNE PET MOŽ VTONE.

Middletown, O., 21. oktobra. — Zadnjo noč je vtonilo tukaj pet mož v reki Miami, ker se je prevrnil čoln. Vsi so bili inozemski delavci.

ČUVAJI PREMOGOVNIKOV STRELJAJO NA STAVKARJE.

Trinidad, Colo., 19. oktobra. — Med čuvaji premogovnikov in med stavkujočemi premogarji se je vnel hud boj v petek pri Forbes.

Čuvaji so streljali na stavkarje s strojnim topom, in stavkarja Milko Vanlori in Luke Vahernik sta bila vstreljena. Obstreljen je bil tudi čuvaj Brandley in bo najbrže umrl.

Bitko so povzročili čuvaji, ker so streljali v šotorsko naselbino stavkarjev brez povoda. Bitka je trajala od poldne do noči.

VEDEŽEVALEC OSLEPARI LJUDI ZA POL MILJONA.

Chicago, Ill., 20 oktobra. — W. R. Russel, stari vedeževalec, je priznal, da je oskubil vraževerno ljudstvo v zadnjih 15 letih za $500,000. — On je prerokoval lahkovernim in nevednim ljudem srečo, sploh kaj jih še čaka na tej zemlji. Govoril je tudi z duhovi.

Policija je pregledala njegovo sleparstvo, in zato protekcijo je plačeval policajem na mesec od $300. — do $500. —

STRELA VBIJE VOJAKE IN KONJE.

Houston, Tex., 22, oktobra — Strela je vdarila v 6. kavalerijski polk, ki je jahal proti Galveston. Vbila je tri vojake in več mul in konj.

SPIŠE 125 BESED NA MINUTO.

New York, 22. oktobra. — Gospodična Margaret B. Owen je prvakinja hitropisanja na stroj typewriter (reci: tajprajtr.) Spisala je 125 besed vsako minuto skozi eno uro pisanja. Dobila je $1000. — nagrade.

Amil A. Tresseger je bil drugi hitropisec in je spisal 120 besed na minuto.

DVA SLOVENCA ZASULO V RUDNKIU.

Chisholm, Minn., 22. oktobra. — V. Clark rudniku je zasulo rojaka John Poličnika in Lovrenca Kreps. Dobili so oba ven, in sicer Krepsa kmalu in ni bil močno poškodovan. Poličnika dobili so pa šele drugo jutro po trudopolnem delu, in bil je težko poškodovan.

Vzrok nesreče je, ker ni bil les, ki je podpiral rudnik zdrav, ampak trhlen, in plaz, ki je potegnil, je vlomil podpore.

IZ NOVE DOMOVINE.

DULUTH.

Žalosten slučaj se je zopet pripetil v Duluth. Komisar Hicken vzel je zopet enem salunu življenje. Ta mož je prava kuga za ta podjetja, in seka jim glavo brez ozira na levo ali na desno. Pri smrti zadnjega saluna, ki je padel pod Hickenovo sekiro, zbrali so se na predvečer vsi stari gostje v njihovo zbirališče, salunar je odprl steklenice vina, ki so stale na polici leta in leta, in stari gostje so povžili žlahtno kapljico v vzvišeni tihoti, kakor bi bili pri pogrebu. Slednjič so zagnali kozarce ob tla v večni spomin prominjenja tega saluna, in za "Amen" je gostilničar obesil ključavnico na vrata. Tako smo v Duluthu vsaki dan bolj "suhi."

V okoli treh tednih izšel bo v New Duluth angležki tednik z imenom "Steel Plant News." G. W. Small iz Two Harbors, Minn., dela potrebne priprave. Stroje se pričakuje vsaki dan, in postavili jih bodo v neko poslopje na Commonwealth Ave.

— Lastniki lot v New Duluth so zahtevali od mestne vlade, da določi visočino Commonwealth Avenue. Pričakuje se, da bo tekom meseca tej prošnji ustreženo, da bodo ljudje vedeli, kako graditi njih hiše, da ne bodo prenizko ali previsoko zgrajene v primeri s cestno gladino.

— Inšpektor Smith je priporočal glavnem poštnem uradu v Washington, da upelje poštna uprava v Gary in New Duluth pismonoše.

Trgovci v Gary so napravili prošnjo, da bi se vstanovila v Gary pošta, ker bi pa to mnogo več stalo, kakor če bi pismonoše iz pošte v New Duluth raznašali pisma tudi za Gary, zato bo s pošto za Gary za sedaj težko šlo, in bo Gariy najbrže dobil pismonošo.

— Šolski odbor imel bo sejo v petek, in pri tej seji se bo med drugim tudi sklepalo radi zgradbe nove šole v Gary. Šola bo imela od 10 do 12 sob.

V našem uradu so se zglasili:

— Jožef Ausec, Elba location, v Duluth radi telesne poškodbe.

— Ludvig Perushek in Frank Erčul iz Ely na potu v Barrows, Minn., kjer je vsak kupil dve loti eno na trgovski in drugo na cesti, kjer bodo stanovanja.

— Joe Kaker, Chisholm, Minn.

— Frank Laznik iz Gary, Ind., kupil loto v New Duluth.

— Anton Horvat, trgovec z likerji iz Jolieta. Ill., na poti z Ranga domu v Joliet.

—Anton Štefančič, Tower, Minn John Kochevar, Chisholm, Minn.

— Rojak John Črne, farmer, iz Albany, Minn., na obisk k svojemu sinu Frank-u. Mr. Črne je 65 let star, a je še vrla kranjska korenina, in vnet, premožen farmer. Da bi le kaj več tacih bilo med nami. Tudi sin govori pristno materno slovenščino, četudi je ameriški rojak. Mr. Črne je bil tri tedne na obisku na Virginia, Minn., kjer ima štiri sine in enega svaka. Njegov sin, Mr. John Cherne, ima plumbersko podjetje na Virginia.

AURORA.

— Duluth in Iron Range železniška družba bo zgradila tukaj postajo. Postaja bo blizo nove finske dvorane.

— V nedeljo dne 26. t. m. ob 2. uri popoldne se vrši shod v John Štefančičevi dvorani. Razmotrivalo se bo o Slovenskem Domu, ki je res potreben za vsako naselbino, kjer bi se Slovenci skupaj družili, skupaj izobraževali in skupaj razveseljevali. Skupni dom, kjer bi lahko zborovala vsa društva, kjer bi se lahko prirejali izobraževalni večeri, kjer bi se lahko medsebojno podučevali in včasih tudi zabavali, bil bi vsekakor potreben tudi za Auroro. Imejmo upanje, da se ta misel vresniči, zato je pa potreba, da se shoda vsi vdeležimo.

AURORA.

Tukaj vam pošlem $6.75., nabrano vsoto v pomoč Calumetskem štrajkarjem.

Darovalci so sledeči: po $1.00: Matija Knaus, Jacob Shega po 50c: Jos. Ozanich, Louis Baraga, Frank Rantasha, Anton Gregorich, po 25c: Matevž Ule, Anton Klun, Vincenc Kolarič, Johan Kordish, Frank Pirnat, Jacob Gregorich Frank Germ, Louis Spehek Joh. Keržič, skupaj $6.75. Prosim, da odpošljete denar. Novosti vam nimam za sedaj drugih poročati, kakor da ravno danes smo dobili nekoliko snega, da so lovci bolj zadovoljni.

Ta vsota je nabrana od društvenikov Friderik Baraga št 93. K. S. K. J. Jacob Petrič.

BUHL.

— John Pasich je izposloval sodnijsko prepoved proti občinskem odboru, ki je nameraval kupiti neko zemljišče od enega odbornika za park. Navedel je za vzrok, da je $2000. — preveč za zemljišče, za katero ponuja občinski odbor $3000. — in da ne sme občina kupovati od občinskega odbornika ničesar.

E. A. Roberts je lastnik tozadevne zemlje. Sodnik Hughes na Hibbing je imenoval tri cenilce za dotično zemljo.

— Katie Baich, 17 letna žena Tomaža Baich je vložila tožbo za ločitev. Poročena sta le leto dni, in mož jo je baje pretepal, in na vse zadnje jo je zapustil, in dekle ali žena morala je služiti.

—Električna železnica je usmrtila Črnogorca Mike Belto-ta, rudarja iz Chisholma, blizu tukaj. Mož je ležal na tiru, in motorman ga ni preje zagledal, da je bilo prepozno karo ustaviti. Bil je uslužben v Shenango rudniku.

BARROWS.

— Tukaj sta kupila Frank Erčul in Ludvik Perušek iz Ely vsak dve loti.

Otvorili so tukaj novi šaft v Barrows rudniku, in dela se s polno paro.

CHISHOLM.

— Nekatere rudarske družbe so spremenile plačilne dneve, in sicer: Leonard rudnik bo imel plačilni dan 13. vsacega meseca; Clark in Meyers 14. vsacega meseca; Shenango in Dunwoody 20. vsacega meseca; vaški vslužbenci 5. vsacega meseca.

ELY.

— Danes je začel prvi sneg padati, in naša okna so vsa bela. Kaj pravite koliko časa bo to pusto vreme? Upamo, da ne dolgo čez pol leta. A. S. se tukaj suši — zginjeva kot kafra.

—Stavbeno gibanje tukaj je letos jako živahno. Gradi se več novih hiš, in rojak George L. Brozich bo zgradil povsem novodobno stanovanje.

First National banka se je preselila v svoje novo poslopje.

HIBBING.

— Na Hibbing se vporablja novejše čase pivo mesto gazelina za gonilno moč. Štiri so se peljali v avtomobilu oni dan proti jezeru Surgeon. Šofer je vse skušal in slednjič je uvidel, da ni dovolj gazolina, da bi tekel k karburatorju.

Pod sedežem bile so tri steklenice pive in šofer je vlil pivo v kotliček. Zavil je kljuko in avtomobil je začel drdrati naprej. Vozili so se v Hibbing, kot bi jih gnal sam vrag, in bili so mnenja da se je zgodil kanagalilejski čudež — da se je pivo spremenilo v gazolin. Ko so v Hibbing stvar natančneje pregledali, opazili so, da je gazolin, kolikor ga je bilo še v kotličku, plaval vrhu pive, in tako je tekel po časi v carburator, in dajal je moč, ki je gonila avtomobil. Ta slučaj kaže, da je pivo vsekakor večje vrednosti kot mislijo abstinenti.

— Žensko počivališče in pisarna za možke v podzemskem oddelku "Public library" sta jako dobro obiskana. Prostori so svetli in opremljeni z vsem potrebnim pohištvom, in ljudstvo se teh udobnosti pridno poslužuje.

Salunar Paul Maras, hrvaški rojak, je bil lansko leto oslepar-jen ob precejšno svoto denarja v French Liek, Ind.

Maras je bil v tem znamenitem letovišču lansko pomlad, in seznanil se je s tremi možmi, ki so mu svetovali kako napraviti denar s stavo pri konjskih dirkah. Stavil je na nekega konja skoro $20,000, da bo konj zmagal — in zmagal je. Možje mu niso hoteli izplačati dobitek, dokler ni Maras dokazal da je njegov ček dober. To ni mogel drugače storiti, kot da ga je zmenjal, in peljal se je na Hibbing in dobil je denar. Vrnil se je z denarjem v French Lick, pokazal je denar svojim trem tovarišem, in zahteval je dobitek. To se je zgodilo vse skrivaj. Ko so trije tujci zagledali denar, potegnili so revolverje in vzeli so Maras-u denar. Vsi trije so zginili, in od tedaj je izdal Maras že precej za detektive — za badavo.

GILBERT.

—Zadnji petek je bil tukaj velik požar. Zgorelo je skladišče lesa Colvin & Robb kompanije, in škoda znaša $22,000., ki je pa pokrita z zavarovalnino. Veter je za nesel tudi ogenj v skladišče Hamm pivovarniške kompanije.

NASHWAUK.

— V ponedeljek se je vršil pogreb treh rudarjev, ki so bili usmrčeni v rudniku.

Plaz je zajel pet rudarjev in usmrčeni so bili Christo Montege Ely Maranazich in Marian Rukich. Druga dva sta težko poškodovana in sta v bolnišnici v Hibbing. Vsi ubiti so Srbi.

TWO HARBORS.

— Občinski odbor, ki je v rokah socijalistov, je naročil 900 ton mehkega premoga, katerega je prodajal po $3.90 tono na debelo in po $4. — za posamezne tone ali manj. Premog je bil hitro razprodan in naročili so drugo pošiljatev, ki bo došla, predno bo jezero zamrznilo.

VIRGINIA.

— Bele kamenite stene Canadian Northern železniške družbe so baje neki zlikovci vse počečkali. Družba je vsled tega nastavila čuvaja, in kedor bo vjet bo kaznovan.

V pondeljek po noči je zgorela Hom Shannon gerač in dva automobila, ki sta bila notri. Škode je okoli $6000.

DOLAR BAY. MICH.

— Velika žičarna, katera se gradi tukaj za Roebling kompanijo, je skoro gotova. Poslopje je en blok dolgo, in tovarna je opremljena z najmodernejšimi stroji. Sedaj polagajo tla, in ko bo to zgotovljeno pričela bo tovarna z obratom.

MAROUETTE MICH.

— Štatistika državne industrijske komisije kaže, da je bilo lansko leto vposlenih 15,939 delavcev v železnih rudnikih v Marquette county.

Od 1. januarja naprej se je ponesrečilo 817 delavcev, izven smrtnih poškodb, in povprečna odškodnina je znašala $36.79.

Na bakrenem okrožju je bilo vposlenih 18,456 delavcev pred stavko, in pripetilo se je 895 ponesrečb. Izplačalo se je $37.208.98 kot odškodnina.

V premogovnikih je bilo vposlenih 2971 delavcev, in 54 se jih je poškodovalo. Skupna odškodnina je znašala $2,168.45.

NOVICE MED SLOVENCI V AMERIKI.

Ubilo je dne 16. oktobra v Denver, Colo., rojaka Anton Jakiča. Ubil ga je električni voz "Boulder Car", in izdihnil je na mestu. Ranjki zapušča žalujočo ženo in osem nepreskrbljenih otrok. V Ameriki je bival okrog 22 let, in vposlen je bil v tukajšnji topilnici že dolgo vrsto let. Pokopan je bil na katoliškem pokopališču v Golden dne 19. oktobra. Ranjki je bil član društva Sv. Martina Z. S. Z., katero mu je priedilo lep pogreb. Moje sočutje ostalim, ranjkemu pa blag spomin! — Poročevalec.

Umrl je v Girard, O., rojak Bernard Doblekar, član podp. društva "Ljubljana", št. 49, S. N. P. J., star šele 25 let. Doma je bil iz Zavogel pod Ljubljano. Zapušča doma očeta in brata, tukaj pa brata in sestro. Društvo mu je priredilo lep pogreb.

Umrl je v Cle Elum, Wash., rojak J. Petkovšek za jetiko. Bil je član S. S. P. Z.

Poročil se je v Pueblo, Colo., rojak Louis Zabukovec z gospodično Rosie Pelc.

Umrla je v Osceola, Mich., 26 let stara žena rojaka Ivana Turka. — Ranjka je bila rojena na Velikem Jedriču ob Kolpi. Zapušča štiri nedorasle otroke, moža, brata in sestro tukaj v Ameriki, v stari domovini pa očeta, mater in šest sester.

Utonil je v Milwaukee, Wis., 9-letni sinček rojaka Kašeroga pri ribarenju.

Umrla je rojaku Intiharju v Springfield, Ill., štiriletna hčerka.

Umrl je v Yale, Kans., rojak Jožef Menhard, rodom iz Kamnika. Star je bil 55 let, v Ameriki je bival 10 let. Bil je član društva sv. Barbare, in društva "Naprej", S. N. P. J., katera društva sta ga spremila na pokopališče. Zapušča žalujočo ženo, sina in hčer.

Umrl je v Detroit, Mich., rojak L. Kralj iz Stopič na Dolenjskem. Bil je član društva sv. Barbare in S. S. P. Z. Zapušča v stari domovini ženo in dva sina, tukaj pa dva brata in dve sestri.

Ponesrečil je v La Salle, Ill., rojak Čertalič v premogovniku. Zažgal je strel, in šel v svoje skrivališče. Ker se ni užgalo je šel gledati, in takrat je strel eksplodiral. Zlomilo je Črtaliču roko nogo in ga tudi drugače poškodovalo. Bil je napreden človek in član treh društev.

Poročila sta se v Pittsburg, Pa., rojak John Dekleva z gospodično Gizelo Košič, oba iz Notranjskega.

Poročila sta se na Calumet, Michigan, rojak in salunar Mihael Lucas z gospodično Marijo Plavc. Ženin je brat državnega pravdnika Antona Lucas, in odvetnika Blaža Lucas iz Gary, Ind.

Poparil se je na Raymboultown, Mich., rojak Jakob Stariha prav nevarno. Zadel je ob kotel vrele vode, ki se je vlila po njem.

Dr. F. J. Kern, slovenski rojak, je kandidat za councilmana v 23. vardi v Cleveland, O., na socijalističnem listu. Rojak dr. Kern je delavski kandidat in dolžnost vsakega delavca, ne oziraje se na vero ali narodnost, je, da odda na volilni dan svoj glas za dr. F. J. Kern-a.

Umrl je v Cleveland, Ohio., rojak Josip Pajk starejši, stanujoč na 2909 St. Clair ave. Star je bil nad 60 let; bolehal je že več let. Družina Pajk je v Ameriki nad 23 let. Sinovi so skrbeli zadnje čase za očeta in mater, ker je neprestana bolezen vzela vse prihranke. Pok. Pajk je bil član sam. dr. sv. Vida, ki mu je priredilo v torek pogreb. Ranjki je bil doma od Fužine pri Zagradcu.

Starišem Sedmak v Cleveland, O., je umrl petletni sinko Viktor.

Umrla je v deviški starosti 17 let Frančiška Štimac. Pokojnica je prišla šele pred 2. meseci v Ameriko iz Osilnice ob Kulpi. Prišla je semkaj v najlepši nadi, da obišče svojega brata Ivana v slovenskem Clevelandu. Brat jo je seveda silno esel pričakoval, toda že na potu sem se je mladenke prijela bolezen s tako silo, da je ni več zapustila. Bila je zrasle in krepke postave.

ZAPISNIK.

4. konvencije slovensko-katoliškega društva sv. Barbare, dne 22. septembra 1913, v Pittsburg, Pa.

(Dalje.)

5. Seja, dne 24. septembra.

Br. gl. predsednik, otvori sejo točno ob 8 uri zjutraj.

Br. gl. tajnik čita imena gl. odbornikov, in br. delegatov, navzoči so vsi.

Del. Drenik prosi da se mu da dopust da bi se udeležil pogreba, neke rojakinje, nakar se mu dovoli nekaj dopusta. Sprejeto.

Del. Sirk se opraviči zaradi včerajšne popoldanske seje kateri je bil odsoten, se vzame naznanje, predlagano in podpirano da se oprosti. Sprejeto.

Nadalje se predlaga in podpira da vsaki delegat, semora opraviči poprej, kakor izostane izven zborovanja. Sprejeto.

Br. gl. nadzornik, Ig. Povasnik prosi za pol ure časa da bi šel ven zaradi nujnega opravila. Predlagano in sprejeto, da se mu odstop dovoli. Sprejeto.

Čita se zapisnik od druge seje naprej od št. 30, ter tretje, in četrte seje, zapisnik se z malimi izjemami in popravki sprejme in odobri.

Predlagano in podpirano, da kar se nabere okrog postaj društva sv. Barbare za v Calumet, Mich., za štrajkujoče društvenike, da se naj pazi da dobijo le člani kateri štrajkajo, ne da bi se kaj plačalo tistemu kateri je stavkokaz. Sprejeto.

Nadaljevanje je še poročilo delegatov.

Del. št. 3. Bol.| podpora naj ostane pri starem, ravno tako tudi vsmrtnina. Razne uradne listine se naj spopolnijo, posebno bolniške listine. Glavni uradniki naj skrbijo v bodoče za večjo reklamo, do sedaj je bilo premalo reklame v glasilu, za društvo. Naj konvencija sklene da ima postaja pravico stavkokaze izločiti iz društva.

Del. št. 34. Bol. podpora za tri dni. Otroški oddelek naj se vpelje, od 1-7 $75.00, od 7-16 let pa $100.00. Pravila slovenski angležki jezik .

Št. 35. Bol. podpora naj se izviša Poškodbe roke, noge naj bode $150.00. Operacije $75.00. Pristop naj ostane po starem. Bolniški obiskovalci naj prejemajo po 35c na uro in vožnje stroške. Ženske po porodu $10.00 — $15.00. Uniski list, uradno glasilo.

Št. 53. Novi člani naj bi bili opravičeni do podpore še le po preteku treh mesecev. Volitev uradnikov v mesecu decembru.

Del. št. 55. Za druženje Jednot in Zvez. Bolniška podpora naj se plačuje z čeki. Društveno glasilo naj bode Proletarec.

Del. št.51. Naj ima tudi gl. odbor svoje seje po potrebi. Poroštvo gl. uradnikov naj se zviša sledeče; gl. tajnik $10.000., gl. blagajnik $20.000., gl. nadzorniki po $5000. Postajni uradniki naj se volijo meseca decembra. Glasilo naj bode unijski list Proletarec. Za združenje Jednot in Zvez.

Del. Št, 65. Bol. podpora pri starem Smrtnina kakor določi konvencija. Otroški oddelek posmrtnina $100.00. Zavetišče dano na prosto voljo. Popolnoma proti združitvi. V glasilu naj se poroča, pristop, črtanje, suspendacija, in nazaj prejemanje članov. Prihodnja konvencija v Joliet, Ill.

Del. št. 68. Smrtnine $1000. Podpora podvoji. Neozdravljivim se plača odškodnina in potem prestane biti član društva. Ženske jednako pravnost z moškim.

Del. št. 46. Bol podpore $9.00. na teden za 1. razred. II. razred po starem. III. razred po starem. Bol. podpora naj se izplača v štirih dneh.

Nadaljevanje prošenj in pritožb krajevnih društev. Del. št. 49. prosi pojasnla o izgubi denarja za asesment, kateri jebil poslan na glavni urad, br. gl. tajnik celo zadevo pojasni nakar se stavi predlog in podpira da se debata zaključi, in ako delegat dobi za pojasnilo potrebne listine, se vzame pozneje na dnevni red. Sprejeto.

Št. 50. vse dobro, nič posebnega poročila.

Št. 51, vse dobro, nič posebnega.

Št, 53, nima nič posebnega.

Št. 55. želi bolj točno pošiljatev iz gl. urada.

Št. 59, želi bolj točno pošiljanje listin iz gl. urada.

Predlagano in podpirano da se kritizacije na gl. tajnika opuste, in da ko pride domov da vsakemu dopošlje vse listine kar se jih potrebuje. Sprejeto.

Št. 64, nima nič posebnega poročila.

Št. 65, vse dobro.

Št. 67. vse dobro.

Št. 68, poroča, da ima bolnega člana, kateri boleha na bolezni sušici in prosi za odpravnino, predlagano in podpirano da se mora dotični član podvreči popolni zdravniški preiskavi, treh zdravnikov, ter poslati zdravniška izpričevala na vrhovnega zdravnika, in ako je neozdravljiv se mu izplača odpravnina v znesku $150.00. Sprejeto.

Št. 72, nima nič posebnega poročati.

Št. 76, nima ne prošnje ne pritožbe.

Št. 77, nič posebnega, vse dobro.

(Dalje prihodnjič.)

NAROČAJTE SE NA NAJVEČJI SLOVENSKI DVOTEDNIK V ZEDINJENIH DRŽAVAH

BARROWS, MINN.

Naselbina z veliko prihodnosjo. Miljone ton že
lezne rude se bo tu skopalo. V srcu izvrstnega rudn
skega okraja. Izvrstne prilike za vsakojako podje
tje. Poslužite se prilike sedaj, ko je še vse v povo
in kupite loto. Prodajamo lote na lahke odplačila.
Podrobnosti zveste pri

Iron Range Townsite Co.

TORREY BUILDING

DULUTH, MINN

Duluth Brewing & Malting Co

Duluth, Minn.

Vari najboljso in rojakom dobro znano v steklenicah pod imenom „REX" kak :: tudi pivo v sodckih. ::

Math. Kostainshek

upravitelj za Mesaba Range. Virginia, Mi

NASA BANKA NAJ BO VASA BANKA.

Z veseljem in brezplačno dajemo mi potrebne nasvete in jasnila v raznih kupčijskih zadevah vsem onim, ki se obrnejo nas v takih zadevah.

Posebno pozornost dajemo pri trgovskem čekovnem prometu sameznih oseb, tvrdk ali družb.

PRI HRANILNIH VLOGAH PLAČUJEMO PO 3 ODSTOTKE

Miners State Bank Chisholm, Minn

NAZNANILO

vsem Slovencem po Minnesoti, da sem glavni prodajalec ze ljišč, lotov, pri Steel Plant, Gary in New Duluth, ter glavni zastopnik štirih največjih **Insurance Company.** Zavarujem hiše in pohištvo za slučaj ognja. Preskrbujem prepise zemljišč, in vršujem dolžna pisma in pooblastila za Ameriko in Evropo sploh vsa notarska opravila.

Max Volčanšek

Telephone 104

12 Grant Ave. **Eveleth, Minn**

Kdor hoče dela

naj se nemudoma naroči na najnovejšo angleško knjigo:

"VELIKI SLOVENSKO-ANGLEŠKI TOLMAČ"

da se bo lahko in hitro brez učitelja priučil angleščine.— Knjiga obsega poleg slov.-angl. Slovnice, slov.-angl. razgovore za vsakdanjo potrebo, navodilo za angl. pisavo, spisovanje angleških pisem in kako se postane amerikanski državljan. Vsemu tega ima knjiga dozdaj največji slov.-angl. in angl.-slov. slovar. Knjiga, trdo in okusno v platnu vezana (nad 430 strani) stane $2.00, in se dobi pri:

V. J. KUBELKA, 538 W. 145th STREET, NEW YORK, N. Y.

edino in največje založništvo slovensko-angleških in raznih slovenskih knjig..— pišite po cenik.

Iz stare domovine.

KRANJSKO.

...so v Ljubljani: Marija ...bši mizar. delovodje, 2 le... Marija Leve bivša kuharica — Marija Virant, delavka, — Mihael Abe, dninar, 36, ...abeta Novak, žena posest... ...ivoška, 62 let. — Fran... Pavlin, dninarica, 59 let. — ...ška Selan, hči delavca tob. ...e mesece. — Josip Prepeluh, ...57 let.

...oda. Orožništvo v Št. Vidu ...ubljano jearetiralo 28 let... ...anta Alojzija Štrukelj iz ...ve. Dolže ga da je zlorabljal ...let stare deklice.

...t je v Ljubljani, na Ambro... trgu št, 7. v starosti 58 let ...g. Josip Prepeluh.

...bogom se je prepiral. V go... ...ovi "Znamenju" na Sv.. ...ešti je sedel Alojzij Kav... ...narovalni agent v Celju, s ...rojakom, Jožefom Šefom ...erskega. Govorila sta o to... ...je pred kratkim napravila ...škode po vinogradih v oko... ...rmoža in Sv. Tomaža. Pri ...liki je Kavčič Boga prekli... ...se nad njimi jezil, ker je ...ni točo. Stražnik ga je za... ...ega aretoval, kar mu ni bi... ...všeč. Očital mu je, da ne... ...svoje službe, ga nazival ...", končno mu pa ponujal ...da bi ga izpustil. Obdolže... ...agovarja s polno pijanost... ...demur se je tudi sodišče pre... ter ga obsodilo le na 14 ...ura.

...ar je zapeljiv, tako si mor... ...aj misli France Babnik, ...sek v Zgornji Šiški. Od me... ...prila 1911 je opravljal po... ...gajničarja pri krajni sku... ...strijske kamnoseške zveze. ...k je prejemal tedenske pri... ...katere je moral z raču... ...cred pošiljati dunaski cen... ...kar je šlo do meseca novem... ...e v redu. Od tega časa na... ...je jel obdolženec zelo ne... pošiljati te prispevke, vr... revizija, pri kateri se je ...da je oškodoval lokalno ...o za 102 K. 29 v. centralo ...naju pa za 354 kron 40 v. ...enec ne taji dejanja. Ob... je bil na tri mesece težke ...

...bil rad ženi prodal. Jožef ...l, delavec iz Trnovega je ...pijanca in suroveža. Ob... ...eva žena je prosila svojega ...Franceta Hubada, da bi ji ...spravil rž in sicer iz bojaz... ...bi jo mož ne odnesel in pro... ...enar pa zapil. Ko Hubad z ...im cepcem stopi na pod, ...Bergant z odprtim nožem ...bada ter ga sune v glavo, ...hrbet, tako, da se je neza... ...grudil na tla. Za kazen mu ...prisojenih 4 mesecev ječe.

...an sunek. Obdolženec Miha ...posestnika sin na Trati, se ...z Janezom Mačkom, ker ga ...precej sirovo silil, iti nazaj ...čeva gostilno v Velesovem ...nanj zapadajoči zapitek. ...je med njima do popada, ...ga se je udeležil tudi fant ...Ahačič. Ko je pa Maček za... gostilno, sledil mu je Bajt, ...ga je začel z odprtim nožem ...vati ter mu prizadejal dve ...ih: sunil ga je petkrat ...rt pa s tako močjo, da mu ...rezal debeli suknjič, telovnik ...srajci, in ga še tako močno ...da so posledice trajale oko... ...dni. Obdolženec, kateri neče ...krivde priznati je bil obsojen ...mesece težke ječe.

...m v okrajno sodnijo v Kam... V noči od torka na sredo so ...zikovci vlomili v kamniš... ...rajno sodnijo in odnesli vse ...lje. O vlomilcih še nimajo ...

...on alkohol. 30. septembra. ...l posestnikov sin Ivan Ro... ...v Zgor. Gorjah na polju mo... ...uplo, v katerem so spaznali ...ega oženjenega dninarja ...Škvarča.

...et na prostem. Pred krat... ...prišel iz mariborske kaz... ...kjer je odnesel 3 in in pol... ...ječo sodišču in varnostnim ...dobro znani 27 letni ...Pavlič iz Vodic, ki je že svoj ...deset 5 letno ječo, seveda ...zaradi vlomov in raznih tat... ...katere je izvršil po Kranj... ...v Ljubljani pa je takrat ...pravi strah trgovcem in pri vatnim strankam, pri katerih je izvršil nebroj vlomov. Prijet je bil trikrat, a vedno ušel na ta način, da si je v svoji gibčnosti slekel suknjič, odnosno pelerino, kar je ostalo v rokah zasledovalca, sam jo je pa odkuril, kar so ga nesle pete. Ko je neko noč poškušal svojo srečo zopet pri II. državni gimnaziji, je bil po stražniku preplašen, da je hotel skočiti čez omrežje, kjer je pa v svojo nesrečo obvisel na koničasti ograji med nebom in zemljo, nakar ga je policija uklenila in privedla v zapor. Preiskava je dokazala potem nebroj tatvin in vlomov, ki jih je "Janče" izvršil in tudi doma so dobili lepo zalogo raznih pokradenih predmetov. Zato je dobil pred poroto 3 in pol leta in prisilno delavnico, a je bil tako "priden," da so mu to odpustili, ker pravi, da ne bo več kradel). Pavlič se je predstavljal po raznih lokalih za akrobata, je "jedel" meče, gorečo smolo in drugo, a si pri tem ogledal prostore za ponoči.

Nesreča. Ko se je 2. oktobra igral pred hišo št. 250 v Rožni dolini 11 letni Alfred Bernik, je spodrsnil ter padel in si pri padcu zlomil levo roko. Dečka so starši peljali ve deželno bolnico.

Dlan si je prestrelil. Janez Perne, 13 let stari kajžerjev sin v Trzinu, je našel doma v nekem panju skrit samokres. Deček ni vedel, da je samokres nabit, zato ga je brezkrbno pregledaval in ga semtertja obračal. Naenkrat poči strel ter mu kroglja predre desne roke dlan in ga nevarno poškoduje.

Nesreča. Mizarski pomočnik Avgust Gosanc, 30 let star, iz Dev. Marije v Pulju je pri nabiranju kostanja padel 10 metrov globoko z drevesa ter si polomil roke in noge. Pripeljali so ga v Ljubljansko deželno bolnišnico.

Sleparica "Johanca" Jerovšek, ki je sleparila z zamaknjenostjo, se sedaj nekje skriva. Proti sleparici je vloženih več ovadb. Tako je Meto Mose osleparila za 55 kron pod pretvezo, da je prišel k njej nazaj Metin brat prosit pomoči. Meta ji je dala "za maše na Rakovniku."

ŠTAJERSKO.

Drobne novice. V Štorah se je ponesrečil železniški sprevodnik Andrej Radler pri skladanju železničnih tračnic. Ena mu je padla na desno nogo in mu iztrgala kos meče. Spravili so ponesrečenca v graško bolnico. — Iz Šoštanja. 17 let stra ciganka Terezija Rosefeld je ukradla pri gostilničarju Karničniku v Št. Vidu večji denarni znesek. Karnčnikova žena je tatico še dobila pri delu in so jo tudi v Šoštanju prijeli, denar je pa med tem že spravila. —Na Tezni pri Mariboru je obstrelil nekdo sedemletnega ciganskiga otroka Rudolfa Kremsa na glavi. Spravili so smrtnonevarno ranjenega cigančka v mariborsko bolnico. — Imenovan je zdravstveni asistent dr. Miklavž Šebela za zdravstvenega koncipista pri slovenjgraškem okrajnem glavarstvu. — V Budini so imeli rekruti v Brusovi gostilni običajno odhodnico. Pri tem je nastal pretep in brata Tašner sta z noži usmrtila kmečkega fanta Vnuka. — V Kozjem je pobegnil iz preiskovalnega zapora Matija Pohernik, že večkrat kaznovan tat. Obrnil se je čez mejo na Hrvaško. — V Šmartnem na Pohorju je vrgel krčmar Potočnik kmečkega fanta Miho in Janeza Kapuna ter težaka Vedenika zaradi razsajanja iz krčme ter zaprl vrata. Ti trije siroveži so pa vdrli siloma v hišo nazaj in grozili oštirju z odprtimi noži. Potočnik je nato vstrelil v silo branu iz svoje puške in obstrelil Mih Kapuna na levi nogi. Ko so došli orožniki, se jim je postavil Vedenik po robu in šele, ko je dobil sunek z bajonetom v levo nogo, se je udal. Šmartno je že od nekdaj na posebnim glasu zaradi sirovosti svojih prebivalcev. — Ponesrečil se je v Rotenbergu pri Sv. Lorencu nad Mariborom drvar Juri Jelenko. Strlo mu je desno nogo. Ponesrečenca so pripeljali v mariborsko bolnišnico.

Priplavljeni mrtvec. Iz Št. Petra niže Maribora. Ko je bila v avgustu velika voda, je priplavila drv, desk, vtopljeno živino, pa žalibog zopet enega vtopljenca. Ostal je na prodecu blizu žandarmerijske postaje ali nove šole. Po časnikih se je izvedelo, da je izginil v Semriachu nad Gradcem gostilničar in trgovec Mihael Ferstl, ob enem tudi stotnik tamošnje požarne brambe. V žepih ni imel ne krajcarja denarja, tudi ure ne. Vendar ni bilo nikjer videti znamenja kakšnega zločina. Pravi se, da ga je baje tožil zaradi neplačanega vina neki vinski trgovec iz Ptuja, ki ga ni hotel več čakati na denar.

Sv. Trojica v Slov. gor. Tukaj je napravil samomorni poskus bivši občinski sluga in redar Aloz Horvat, ki je moral radi nekih deliktov zapustiti svojo službo. Nemški listi sicer poročajo, da so krive samomornega poskusa družinske razmere; v resnici pa tudi nemškutarji nimajo popolnoma čistih rok...

KOROŠKO.

Čuden puščavnik. V gorah za Volšpergom se mudi neki moški, ki stanuje baje v neki volčji jami ter je brez dvoma umobolen. Izdaja se namreč za svetnika in puščavnika. Moški je izredno velik in močan ter ima dolgo brado, videti je popolnoma podivjan. Kolikor se je dalo dognati je po poklicu ključavničar in doma z Dunaja. V bližini Volšperga ga vidijo že kakih 14 dni.

Nepreviden tat. Pri Podklošteru je bilo ukradeno pred kratkem posestniku Valentinu Schnablu iz zaprte omare v zidu 500 K. V omarici je bilo 40.000 K. denarja Kmalu po tatvini je šel Schnablov hlapec Karel Valentinčič v sosedno gostilno in hotel tam poravnati mal dolg s 50 kronskim bankovcem. Ker gostilničarka ni imela drobiža, je poslala bankovec k Schnablu, da ga zmenja. Ko je Schnablova žena zvedela, odkod je bankovec, ga je pridržala in napravila ovadbo. Že drugi dan so našli v nekem skrivališču še 9 bankovcev po 50 K. katere je imel skrite Valentinčič.

Iz norišnice pobegnila. V noči 29. m. m. od ponedeljka na torek sta pobegnila iz celovške norišnice čez zid pri vrtu neki Raušel in neki Ebner. Zadnjega je bilo izročilo deželno sodišče, da preišče jo njegovo duševno stanje, ker je na sumu, da je izvršil roparski napad.

Vlomi. Vlomilci ki že delj časa strašijo po Št. Vidu in okolici, so 1. m. m. v Št. Vidu zopet delali Pri belem dnevu so obiskali hišo gospe Bianke, vlomili več vrat in odnesli obleko, perilo in dragocenosti. Vlomilci so bili popolnoma nemoteni ker nikogar ni bilo doma.

Ukraden čoln. Začetkom avgusta t. l. je bil ukraden z skladišča beljaške tovarne za usnje Pogačnik &. Ko čoln, ki se da sestaviti. Kljub poizvedovanju čolna niso našli. Kakor poroča okrajno glavarstvo, so potegnili 23. m. m. pri Sv. Barbari iz Drave nekega moškega, ki se je bil malo prej peljal s takim čolnom po Dravi navzgor. Glasom dokumentov ki so jih našli pri njem, je bil to delavec Ivan Haslinger, ki je bil dne 6. septembra izstopil pri Pogačniku iz službe. Najbrže je on ukradel čoln in nastopi pot, na kateri se je ponesrečil.

PRIMORSKO.

Ubil se je v petrolejski čistilnici v S. Sabbi pri Trstu oženjeni kurjač Ferdinand Pestot.

Povozili so premikajoči se tovorni vagoni na južnoželezniční postaji v Trstu zavirača Ivana Megliča.

Smrtna nesreča v ladjedelnici. V ladjedelnici v Tržiču se je zopet zgodila smrtna nesreča. 7. m. m. je padel 15 let stari Franc Radetič iz Devina, ki je bil zaposljen na krovu nove ladje, vsled lastne neprevidnosti skoz vrzel v tleh na krovu med stroje in se je na glavi do smrti pobil.

Samoumor neznanega mladeniča. V Pulju se je v parku Arena na klopi ustrelil 20 do 22 let stari mladenič, tujec. Fant je izbrano lepo oblečen in čeden blondin. Pozna ga nikdo in tudi izkazila nieo našli pri njem nobenega. Nemara je rekrut, ki je volil krogljo mesto suknje bele.

Ženska s skladiščem zlatnine. Na reki živi vdova Ivana Bernetičeva, ki jo je obiskala te dni nesreča. Bernetičeva je bila v cirkusu, a ko se je vrnila po noči domov, je našla stanovanje oropano. Podjetni neznanec, ki je vlomil v njeno domovanje, je odnesel 25 zlatih prstanov, 25 parov uhanov, dve drobni in 6 velikih zlatih verižic, 2 broški, 2 zlati uri, 2 moški srebrni uri, dve zlati zapestnici, hranilno knjižico in pa 600 kron gotovine; vsega skupaj kakih 10.000 kron vrednosti. Dobro, da je žena znala policiji našteti vse posameznosti svojega izgubljenega zaklada.

Beda. V Pulju se je zastrupil delavec Rakovc. Izpil je precejšnjo množino lizola. Zadobil je po učinkih strupa tako težke notranje poškodbe, da je med vožnjo v deželno bolnico umrl. Kot vzrok se navaja velika beda v družini. Nesreč než zapušča številno družino.

Slovanska dobrotnica "Lege." V Poreču je umrla neka Andrejana Radojčevič, ki je živela zelo skromno, da je mogla te dni zapustiti tamošnji siotnišnici vse svoje nepremičnine, a italijanski šolski "Legi", ki potujčuje slovansko deco ,pa 15.000 kron.

Poskušen samomor v Trstu. Pri Sv. Alojziju št. 433 stanujoči 18 letni zidar Anton Vrabec si je hotel sam vzeti življenje in je v ta namen izpil nekoliko karbolne kisline. Poklicali so zdravnika rešilne postaje, ki mu je izpral želodec, potem pa ga dal prepeljati v bolnico.

Nesreča. 3. oktobra nekako ob pol 11. sta se peljala neki moški in neka ženska z vozom iz Bazovice v Trst. Po cesti se je splašil konj in voz se je prevrnil. Obe osebi, ki ste bili na vozu, sta se precej težko poškodovali pri padcu, da ste morali iskati pomoči na rešilni postaji, kjer pa niste hoteli povedati svojega imena.

Poskušena samomora. Amalija Fregona, stara 20 let, služkinja, stanujoča v ulici Francesco Cappello št. 12 v Trstu, je izpila precejšno množino karbolne kisline. Prepeljali so ga v mestno bolnico, a je malo upanja, da bi jo rešili. V ulici Vittorino da Feltre št. 7 v Trstu stanujoči 20 letni ,dijak Effendi Micheli, je izpil v samonorilnem namenu nekaj hiperman ganove razstopine. Zdravnik rešilne postaje ga je dal prepeljati v mestno bolnico.

RAZNOTEROSTI.

Obsodba na smrt. Dunajska porota je spoznal a 45 let staro pomožno delavko Antonijo Grossauerjevo za krivo umora ter je bila obtoženka obsojena na smrt. Grossauerjeva je ustrelila svojega za 20 let mlajšega ljubčka Gruberja, ki jo je hotel zapustiti, da se poroči z neko mlado deklico.

Zaradi vohunstva. Iz Sarajeva poročajo, da se je končal 1. t. m. proces zaradi vohunstva proti Jagličiču in tovarišem. Jagličič je bil zaradi vohunstva in zapeljevanja k dezertaciji obsojen na 9 mesecev, Miloševič pa, ker ni naznanil Jagličičevega vohunstva, na pet mesecev ječe. Popadič je bil oproščen. Državni pravdnik in zagovornik sta priglasila nočnostno pritožbo.

Pri ženitovanju ranjenih nad petdeset oseb. V Bonarki pri Podgoricah je bilo ženitovanje nekega delavca. Med ženitovanjem so se gostje stepli s cigani. Med pretepom je bilo ranenih nad 50 oseb, ki se bore s smrtjo. En gost je bil z nožem dvajsetkrat zaboden.

Miljonska zapučina ruskim kmetom. Iz Peterburga poročajo: da je znani milijonar Rüth zapustil več miljonov rubljev, da bi se olajšala beda ruskih kmetov.

Zaradi klobase umor. V Bolcanu je 63 letni delavec Gregor Wierer zaklal 33 letnega delavca Giovannellija, ker mu ni hotel dati klobase. Wiererja, ki je že enkrat radi umora presedel 8 let v ječi so zaprli .

Če vdova naroča spominske trakove. V neki Varšavski tiskarni je nedavno naročila neka vdova trakove za pogrebne vence, ki naj bi imeli sledeči napis: "Počivaj v miru! — Na svidenje!" V zadnjem trenotku pa je hotela žena, da bi bil napis na vencu še prisrčnejši, pa je brzojavila tiskarni, naj pristavi besedam: "Na svidenje" še besedi "v nebesih," ako bo kaj prostora ostalo. Tiskarna je ugodila želji žalujoče udove. Ko pa se je vršil pogreb, so brali pogrebci in drugi ljudje začudeni napis na vencu, ki se je glasil: "Počivaj v miru! — Na svidenje v nebesih , ako bo kaj prostora ostalo."

Trgovca z dekleti so zaprli v Osjeku. Piše se Stjepan Nemardžič in je bil radi te vmazane kupčije že opetovano kaznovan. Zasačili so ga, ko je hotel neko sobarico in njeno sestro odpeljati v sramotno hišo svoje sestre v Vlašenici v Bosni.

100.000 kron v eni noči zaigral je te dni v Pešti posestnik Kral Bybo.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

I. T.,Ely, Minn. — Dragi, čez led nima drugi komande kot toplota. Potrpite do kresa, potem bo že led šel s šip. Sol sicer spravi led z okenj, a kedo bo drgnil okna v enomer. Zdravi!

M. S., Calumet, Mich. — Vi ste se zaenkrat zmotili. Takih stvari mine priobčimo za manj kot $100. Zraven tega bi pa napisali takoj za priobčitvijo tak članek, da bi vam do smrti po ušesih šumel. Obžalujemo, da so med našim narodom tako nezavedni delavci kot ste vi. Vi plujete v lastno skledo. Pa brez zamere. Mi smo povedali isto kar je v našem srcu, in to je boljše, kot hinavščina. Bo prišel še čas, ko boste rekli, da smo imeli prav.

Naročnik, Ely., Minn., Dopisov brez podpisa mi ne priobčujemo.

F. O., Chisholm, Minn., Knjižica v novi delavski odškodninski postavi izide v teku nekih dni. V štev. 172 N. V. razvidite kako naznaniti poškodbo. Isto velja L. R. Eveleth, Minn., I. K., Ely Minn.; in T. R. Aurora, Minn.

L. S., Chisholm, Minn., — Kar se tiče lotov pri jeklarni je nam vse eno, kjekedo kupi, ali če kupi ali ne, ker mi ne prodajamo lot. Vendar, kakor mi sodimo je povsem pravilno, če investirajo naši ljudje denar v lote, še boljše pa v farme. Kar se tiče jeklarne, kakor prašate se res zida ogromna stvar, in Steel trust ni vtaknil zastonj miljonov v tako podjetje, ki bo pa konečno dva do trikrat večje kot je danes. Poleg tega gradi se tam še cementna tovarna, in gotovo je, da pridejo še druge tovarne, in da bo dolina ob St. Louis reki čez par let celo mesto. Tistih 160 hiš, katere dela Steel trust na svoji zemlji bo takorekoč kot kaplja v vodi. Samo v teh dveh tovarnah bo uslužbenih okoli 5000 delavcev. 160 hiš je za te delavce in njih družine tako kot nič.

Vzemimo za priliko Gary, Ind., kjer se je zgradila pred nekimi leti jeklarna. Gary meri 31 kvadratnih milj. Vsa dolina od jeklarne do New Dulutha meri le 8 kvadratnih milj. V Gary, Ind., je zgradila Steel korporacija 608 hiš za svoje uslužbence; tukaj ima prostora le za okoli 160 hiš; vsi drugi se bodo razdelili po dolini, in ta dolina bo gotovo štela v nekih letih najmanj 25 tisoč prebivalstva. To je splošno mnenje in naš nasvet je, naj bi Slovenci vstanovili tukaj svojo naselbino, še boljše pa je, če imajo denar, naj kupijo farme.

PLIN USMRTI DRUŽINO.

New York., 9. oktobra. — Solomon Schasser in štiri njegovi otroci v starosti od 12 do 3 let so zadušili ker je vhajal v njih spalnici plin.

ZAHVALA.

Pri odhodu iz Barberton, O., se iskreno zahvaljujem rojakoma John Balant-u in Martin Železnikar-ju za prijaznost in naklonjenost za časa mojega bivanja med rojaki v Barberton, O.

S pomočjo teh dveh rojakov dobil sem lepo število novih naročnikov. In sprejet sem bil povsod, tako pri rojakih kot pri rojakinjah prav prijateljsko, kakor je že med Slovenci navada.

Naselbina Barberton je pretežno naprednega značaja. Mnogi rojaki in rojakinje so nepričakovano zavedni. Živeli vsi, ki se trudite za prosveto in napredek slovenskega naroda. Živeli vrli Barbertončani in Barbertončanke!

Frank Žnidar,
potovalni zastopnik za "Narodni Vestnik".

Največja med vseh prilik

Venis Martin Finish.

Ta postelja, 2 čevlja 9 palcev visoka pri vznožju in 4 čevlje in 4 palce pri glavi; pokončni drogi so 2 cole debeli. — **Navadna cena $8.50**

Prve vrste spring, ki ne bo rjavel, se ne udal in škripal.. — **Navadna cena $5.00**

Skupna vrednost $13.50 samo za..... $7.96

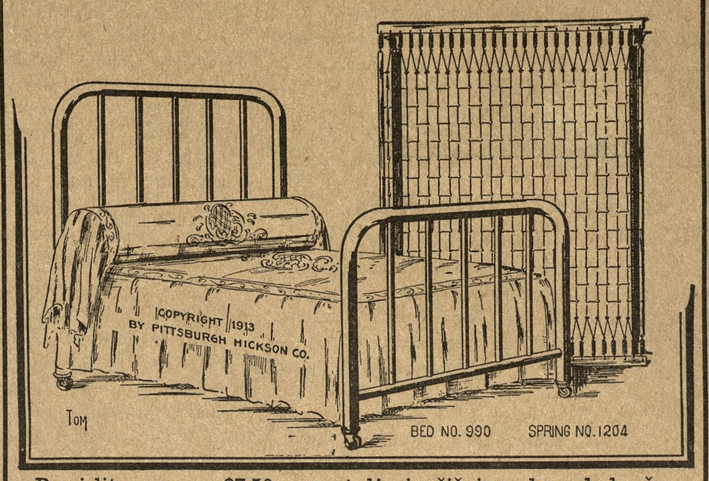

Pomislite — samo $7.50 za posteljo in žični modroc, kakoršno kaže slika.

COMPLETE HOUSEFURNISHERS
BAYHA & CO
Second Ave. W. and First St.

ROJAKI!

Lote v New Duluth-u pri Steel Plant-u,

so sedaj dražje in cena bode vedno višja. "Steel Plant" bode trikrat tolikšen kot je sedaj, in to bo privabilo veliko ljudstva na Gary in okolico. Rojaki, mi smo blizu te izvrstne prilike, in kdor ima denar naj se požuri in naj kupi sedaj loto dokler je čas in si prihrani denar. Steel Plant bode edini te vrste na celem svetu, in vsak si lahko zagotovi bodočnost. Cene lotam so sedaj od $390 naprej, in kdor kupi sedaj bo lahko naredil še denar.

Za podrobnosti se je obrniti na:

FRANK HITTI

Box 231, Hibbing, Minn., ali Aurora, Minn.

ali pa: MAKS VOLČANŠEK, EVELETH, MINN.

ROJAKI! ORGANIZIRAJTE SE NA POLITIČNEM, DELAVSKEM IN GOSPODARSKEM POLJU. V ORGANIZACIJI JE MOČ IN NAPREDEK VSEH SLOJEV !

SVOJI K SVOJIM !

SVOJI K SVOJIM ! SVOJI K SVOJIM !

SLOVENSKO - HRVATSKI SALOON

RANGE HOTEL

713 WEST SUPERIOR ST., DULUTH, MINN.

(BLIZU SOO LINE KOLODVORA)

TOČIMO SVEŽE PIVO, FINO VINO IN RAZNE LIKERJE.

: SNAŽNA PRENOČIŠČA OD 25c DO 75c. :

BACICH & TALKOVICH, lastnika.

SVOJI K SVOJIM !

Miners National Bank,

EVELETH, MINN.

* * *

Kapital, preostanek in delniška odgovornost

$74.000.00

* * *

Pošiljamo denar in prodajamo parobrodne liste na vse strani sveta.

Mi vas zavarujemo v zanesljivih družbah.

Posetite nas.

"Narodni Vestnik"

National Herald.

Slovenic Semi-Weekly.

Owned and published by the

Slovenian Printing & Publishing Company

a corporation.

Joseph Koshak, Treasurer

Place of Business: Duluth, Minnesota, 405 W. Michigan Street.

National Herald

Issued every Monday and Thursday; subscription yearly $2.00

The best Advertising medium among Slovenians in the Northwest

Rates on application

„Entered as second-class matter May 11. 1911 at the post office Duluth, Minn., under the Act March 3, 1879."

„NARODNI VESTNIK"

Izdaja

Slovenska tiskovna družba, Duluth, Minn.

izhaja vsak ponedeljek in četrtek zvečer na 8. straneh

Naročnina stane:

Za Ameriko in Canado za celo leto	$2.00
za pol leta	$1.00
Za Evropo za celo leto	$3.00

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne sprejemajo.

Denarne pošiljatve in dopisi se naj pošiljajo na naslov:

"Narodni Vestnik", 405 W. Michigan Street, Duluth, Minn.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL WORLD BUILDING NEW YORK

KAJ NAS UČI EVOLUCIJA.

(Konec).

Ko smo videli kaj nas uči evolucija, smo zato spoznali njene posledice in iz teh proizvajali nauke, moramo se ve tudi uvideti, da spada vse, kar pravo evolucijo ovira — o ovirah smo govorili, in oglasile so se, kot, če stopiš mačku na rep — v koš preteklosti. Zastareli nazori, konservativizem, starokopitstvo, itd., in tudi tisti faktor, ki omejuje svobodni razvoj — skrita policija — vse to ne spada v sedanji čas. Evolucija nas uči, da moramo dati, ako hočemo biti deležni vseh dobrot razvoja, vse za: znanstvo, dom, svobodo. Iz mojega stališča je vera stvar srca, in le srca; ako smo pa gledali vse ovire, ki jih je stavil klerikalizem v srednjem veku, in se ozremo še danes po nam vsem znanih političnih razmerah na Slovenskem, uvidimo, da je vera stvar ne srca, ampak politike. Kakor je sploh navada, da se klerikalizem ob vse spotika, tako spotikal se je tudi v Prešerna, ki mu je pa duhovito zavrnil, češ: "Le čevlje sodi naj kopitar!" Današnji rek, da se bori klerikalizem za vero, je v resnici smešen, ko je vendar ta v srcu. Kakor zajcu orgljice pristoja klerikalizmu politika.

V kratkem bi se lahko izreklo: Ako hočeš užiti ves sod tisočletne evolucije, bodi novodobnik! Potem sledi sklep dalje: Ako sem novodobnik, bom stremil za tem, si prizadeval to, gojil to — kakor nas uči evolucija. A na gospodarskem polju ta nauk izleže najmanj, ker sicer nebi bilo tega slabega razvoja, namreč v drobnem. Ako si pa mislimo, da učenjak, ki je za sledil kje kako važno misel, vzbudi pozornost povsod, da jih ta misel nauči napredovati, in, da se nadaljni razvoj potem vrši iz podlage tudi te misli, potem se moramo čuditi, da kmet in kmečki sin tega nauka ne uboga. Seve je treba vpoštevati splošno izobrazbo, ki pa ravno njemu manjka.

Pripoznati je treba torej evolucijo, ki je izboljšala politično, gospodarsko, socijalno stanje.. Dolg proces je bil, ko je razvijala socijalno stanje za delavstvo, dokler ni v izobrazbi, v slogi, v napredku našlo prvih sadov. Dolgo je tudi bilo, kar se je razvijal kmet, silen je bil tu in tam prepočasni proces (na Slovenskem leta 1575;) a danes je vsekakor z enakopravnostjo že storjen velikanski korak naprej, četudi je še kmet in delavec daleč v ozadju, in bo treba še raznih borb predno bo enakopravnost dosežena v vsakem oziru. V evoluciji, v napredku in razvoju je moč! Oprijemati se je toraj treba evolucijskih misli, saj delamo s tem v prvi vrsti za se, potem za narod, za vse delavstvo in za vse človeštvo.

Najboljši sad je tisti, ki je dozorel v zadnji jeseni, ne pa oni, ki je zorel preje. Priznavati moram, da je bilo Evino jabolko že tudi sad evolucije; pozneje je bilo mnogo sadov, a mi vzamemo sad, ki je najsvežejši; najboljši in najlepši. Drevo bodi tu človeštvo, rast evolucija, sad pa vspeh te rasti, jeseni prazne dobe. Kakor jablan rodi sad vedno, tako tudi človeštvo razvija napredek dobo za dobo. In kakor sad jablani, tako izkoristili bomo tudi mi to kar je svežega, svojedobnega. Staro in gnjilo sadje nam ne bo dajalo moči, tako nam tudi stari in gnjili nazori ne bodo pomagali naprej.

Moderen človek bi rekel poleg tega, da je zgodovina učiteljica življenja, tudi to, da je evolucija tudi. Ona ne zahteva ničesar, ona le kaže, češ, glej, to je moj sad; ako se hočeš iz tega kaj naučiti, potem me opazuj, sezi v zgodovino in ozri se krog sebe. Učili so se narodi in države od nje, in če ne, jih je evolucija razdrla, uničila, iznemirila, pahnila jih je v bodočnost. A kadar so jo spoznali, so bili oproščeni, učili so se posamezni ljudje, da evolucija daje mnogo, in uporabili so na vseh poljih, kar nam kaže moderen razvoj vseh panog človeškega dela, — zato učimo se še mi! Delavec, stori to, kar uči ta učiteljica tebe, kar boš posnel iz njenega upliva; kmet to, kar misliš da bo dobro za te, kar vidiš, da je drugim hasnilo; trgovec, ki ti je evolucija dvignila svetovni trg na prvo stopinjo človeškega gibanja, vzemi svoj delež, kakor ti ga ponuja ona; olikanež pa boš spoznal sam kod in kam.

Kakor boginja bodi evolucija človeštvu, in kogar navdahne, ta mora ž njo, če ne pa gorje; ž njo mora v deželo moči in napredka!

KDO JE UŽGAL MOSKVO.

Nemci v rajhu in pri nas praznujejo zdaj z velikim hrupom "osvobodilno vojsko" leta 1813., vojsko, ki je naredila konec vladanju cesarja Napoleona in premoči francoskega naroda v Evropi. Nemške čeljusti so na stežaj odprte in tulijo o slavi nemškega orožja, a vse skupaj je sama baharija. Pri Ulmu in Wagramu in pri Jeni je bil Napoleon svoje nasprotnike tako zbil in stolkel da se tista sramota nikdar ne izbriše. Tudi l. 1813 je bil Napoleon Avstrijance in Pruse zbil in zmlel, da niso bili Rusi na njihovi strani. Usoda Napoleonova se je odločila na Ruskem; Rusi so ugonobili Napoleonovo veliko armado in šele ko je bila ta armada ugonobljena, so priskočili Prusi in Avstrijanci.

Leta 1812 se je začel propad velikega Napoleona in sicer v tistih dneh, ko je zgorela Moskva. Plameni moskovskega požara so uničili Napoleonova moč, ne pa tisti Schvarzenbergi, Yorki in Blücherji, ki jim zdaj slavo pojo, dasi so prihiteli, ko je bila že Napoleonova armada uničena.

Kdo je užgal Moskvo? To je vprašanje, s katerem se bavi svet že sto let; brez števila je brošur in spisov, ki pretresajo to vprašanje, a jasnega dokaza najbrž nikoli ne bo doprinesti.

Najprej se je reklo, da je požar povzročil cesar Napoleon s tem, da je dal razstreliti Kremelj. Ta trditev je seveda samo smešna. Napoleon pač ne bi bil za nobeno ceno užgal mesta kjer je hotel prezimiti, mesta, ki je bilo edini kraj, kjer je sploh mogel čez zimo ostati s svojo armado. S tem bi bil sam sebi prizadejal največjo škodo, med prebivalstvom pa vzbudil najbesnejše sovraštvo.

Dalje se je reklo: Moskvo so užgali francoski vojaki oziroma tiste številne roparske družbe, ki so takrat sledile vsaki armadi. Rostopčinu pa tudi ni mogel zabraniti zadnjega sredstva za uničenje sovražnika. Požar je bil odgovoren ponoči od 9. do 10. septembra v hiši generalnega guvernerja Rostopčina. Navzočni so bili sami odlični moskovski možje, med njimi tudi policijski ravnatelj Broker in vsi so obljubili, da s požarom uničijo Moskvo in francosko armado. Uradni bulletini francoski poročajo torej zmoto, da so iz ječ izpuščeni zločinci in razbojniki užgali Moskvo; storili so to najboljši možje tega mesta.

Fjodor Vasiljevič Rostopčin je torej v resnici pravi provzročitelj moskovskega požara. Njegovo dejanje ima značaj divjega veličanstva. Z njim je osvobodil Rusijo, zlomil francosko hegemonijo v Evropi, uničil največjo armado, kar jih je bilo do tedaj postavljenih na nogo in izkopal grob Napoleonu. Samo z njegovim žrtvovanjem Moskve je prišel Napoleon v tak položaj, da so se ga Prusi in Avstrijci upali lotiti. Rostopčin je zlomil in zdrobil Napoleonovo gospodstvo pa ne tisti Yorki, Schvarzenbergi in Büchlerji in kakor se že imenujejo ti klaverni vitezi iz "Befreiungs kriege."

Še ko je Moskva gorela, je šla po svetu vest, da je generalni guverner, čim se je ruska armada pred Fracozi umaknila iz Moskve, izpustil iz ječ 3000 zločincev on te kakor mestno sodrgo oborožil ter jim dovolil, da smejo pleniti po mestu, iz katerega je bilo pobegnilo vse boljše prebivalstvo.

Iz francoskih uradnih poročil je razvideti, da je ob prihodu francoske armade vladala v Moskvi največja anarhija. Dne 14. septembra 1812. je začela goreti borza, potem bazar in končno velika bolnica. Dne 16. septembra je divjal močan veter; to priliko so porabili požigalci, da so na več, kakor sto krajih zanetili ogenj, ki se je z grozno naglico razširjal. Francosko vojaštvo je ujelo mnogo teh požigalcev in jih je postrelilo. Nekateri izmed njih so priznali, da jih je najel policijski ravnatelj, naj mesto zažgo. Napoleona je moskovski požar grozno potrl. V svojih uradnih bukoletnih dolži Rostopčina, da je Moskvo dal užgati in ga imenuje francoskega Marata. Tako imenovanje pač ni bilo na mestu, kajti Rostopčin je v obrambo svoje domovine in v uničenje njenih sovražnikov žrtvoval Moskvo in Napoleon priznava sam, da je požar v Moskvi bil smrtni udarec za njegovo armado.

Rostopčin je v poznejših letih živel v Parizu in je l. 1823. izdal posebno brošuro, v kateri je odločno tajil vsako udeležbo na moskovskem požaru. Rekel je: Bistvo ruskega značaja je, da Rus raje kako stvar uniči, kakor da bi si jo dal vzeti, moskovsko ljudstvo je že pred prihodom Francozov očitno govorilo, da bi bilo bolje. Moskvo užgati, kakor pa jo prepustiti sovražniku. Moskva je bila cilj Napoleonove ekspedicije in Napoleon je svoji armadi slovesno obljubil, da bo smela svobodno pleniti po mestu. Goreti je začelo koj prvi dan prihoda Francozov, tretji dan pa je močan veter raznesel plamena po mestu in je požar uničil 7630 poslopij.

General Segur, ki se je poročil z Rostopčinovo hčerjo, je pozneje zastopal nazor, da Rostopčin pač ni edni provzročitelj moskovskega požara, pač pa glavni, da sicer požiga ni naročil, a da ga je pripravljal in gā želel.

Zdaj so izšli v Petrogradu spomini Rostopčinove hčere, gospe Nariškinove, in iz njih je spoznati, kako je prišlo do požara v Moskvi. Rostopčin je hotel uničiti francosko armado; spoznal je, da tega ne more drugače storiti, kakor če žrtvuje Moskvo. To je bil že prej carju dal razumeti, rekoč mu: "Če se Napoleonu po odločilni zmagi tudi posreči priti v Moskvo, pomagano mu ne bo, ker bo našel le razvaline in pepepl." Car je razumel, a ni ničesar rekel; odgovornosti za tako dejanje ni mogel prevzeti — češ: pijani vojaki so neprevidni in prešerni — pri kuhanju nič ne pazijo, razbojniške tolpe pa so potrebovale nemir in nered, da bi laglje plenili. A tudi ta hipoteza ne drži. Slučajni požar, povzročen po vojakih ali razbojnikih — le teh je dal Napoleon več sto postreliti — bi se ne bil mogel nikdar tako razširiti po celem velikanskem mestu, v katerem se je nahajala ogromna armada.

Pred vsem je vpoštevati, da je moskovski generalni guverner grof Fjodor Vasiljevič Rostopčin pred prihodom francoske armade odredil več prav sumljivih stvari. Odpraviti je dal iz Moskve vse tiste ljudi, ki bi bili mogli Francozom moralično ali fizično pomagati, odpeljati je dal iz Moskve ne samo vse cerkvene zaklade, nego tudi vse svete podobe in odpeljati je dal vsa živila. Ali se je s tem pripravljal na požar?

Pisalo se je, da je ruski car Aleksander sam zaukazal zažgati Moskvo. Kaj car Aleksander naj bi bil imel dušo Brutusa, naj bi bil vse riskiral in žrtvoval največe mesto svoje države, sveto matuško Moskvo? Da, če bi bil to pač čin divje in obenem veličastne požrtvovalnosti — ali car Aleksander ni bil mož za taka dejanja. Bil je dobričina, ki se je težko za kako stvar odločil in ki gotovo ni bil v nobeni zvezi z moskovskim požarom.

Smolensk je bil užgan in užgana je bila Moskva in vse bolj se utrjuje v zgodovini hipoteza, da je moskovski guverner Rostopčin zaukazal užgati matuško Moskvo; ljubše mu je bilo, da zgori, kakor da pride v roke Francozov in pomaga veliki armadi na toplem prezimiti.

RAZPORI IN PONUJANJA.

Balkanska kriza je prinesla avstrijski diplomaciji tako sijajne neuspehe, da žive ob njih vsi karikaturisti in satiriki Evrope in Amerike. Ti nevspehi so tudi na živelj dunajskih krogov hudo vplivali in videti je pojave, iz katerih se da sklepati, da hočejo ti krogi ustvariti vsi zunanji politiki novo podlago.

Proti Nemčiji vlada na Dunaju nevolja. Splošno prepričanje je, da je cesar Viljem podrl in uničil vse avstrijske načrte glede Balkana, da je on pravi krivec, da je avstrijska politika doživela tako strahovit poraz. Z Dunaja lete ostre pušice v Berolin in z Berolina na Dunaj in "Niebelungentreue" je postala zasmehljiv pojem. V Berolinu bi seveda zdaj, ko se na avstrijskem porazu ne da nič več premeniti, zopet radi obnovili staro prijateljstvo in zopet radi pridobili tisti odločilni vpliv, kakor so ga nekdaj imeli in zato naznanjajo, da pride cesar Viljem obiskat avstrijskega prestolonaslednika. Toda na Dunaju ostajajo hladni. Razpor z Nemčijo je ravno tako očividen, kakor razpor z Italijo.

Na drugi strani vidimo, kako se zdaj na Dunaju trudijo, da bi se približali **Rusiji in** Franciji. Ali jeto samo demonstracija, ali tiči v tem resen namen, se ne da presoditi. Dejstva pa so sledeča: Odkar je končana balkanska kriza, zatrjuje dunajsko časopisje, da ni nobenega vzroka več za kako nasprotje med Avstrijo in Rusijo in da bi ti dve državi lahko živeli v najboljšem prijateljstvu. Neprestano se ponavlja ta pesem in odkar je ruski ministrski predsednik Kokovcev na to že skoro poniževalno pomirjanje odgovoril z nekaterimi brezbarvnimi besedami, se to početje nadaljuje že s pravo vehemenco. Rusko časopisje pa odklanja to ljubezensko ponujanje s hladnim posmehom. Vsa merodajna glasila so edina v tem, da se pač lahko uredi razmerje med Rusijo in Nemčijo, ker med tema državama ni pravega nasprotja, o kakem prijateljstvu z Avstrijo pa nečejo merodajni ruski listi nič vedeti.

Tudi s Francijo bi radi dunajski krogi prišli v boljše razmerje. Pred kratkem so bili na Dunaju zelo merodajni možje iz Francije; prišli so na neki kongres in obrnili so nase toliko večjo pozornost. ker imajo velikanski vpliv na francoski denarni trg. Hitro so bili vprašani, če ne bi Francozi hoteli stopiti v boljše trgovske zveze z Avstrijo in zopet nalagati pri nas svoj denar. Francozi so z veliko vljudnostjo odgovorili, da seveda žele najboljših razmer z Avstrijo, sploh da so veliki prijatelji Avstrije, samo svojega denarja da ne bodo naložili v Avstriji, ampak ga raje posodili — balkanskim državam!

Tako krepko odklanjajo na Ruskem in na Francoskem dunajska ponujanja med tem ko se nasprotje z Italijo vse bolj poostruje in je razpor z Nemčijo čisto očiten. Da, tā avstrijska diplomacija, ta zna svoj metje!

Ljudje smo navezani drug na drugega in nesrečnež je odljudnik, dasi nikdar ne brez nobene svoje krivde. Bistro naj pregleda svojo dušo in zapazil bode v skritem kotu čepečo ničemurnost, ki mu šepeta, da je on mnogo boljši od drugih in če je tako moški, da jo iztira, zagledal bi zanjo kup svojih napak; in dasi so morebiti manjše tujih, vendar ne bode videl več samo tujih, kakor nam mali hribci, ako stoje blizu nas, zastavljajo razgled celo na visoke gore.

Dr. F. Detela, Pegam in Lambergar.

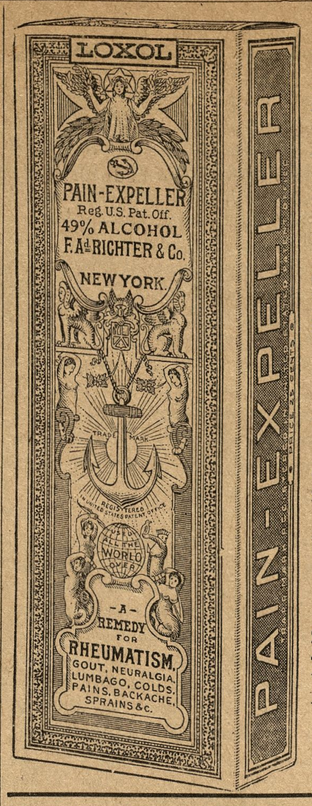

DR. RICHTER'S

Pain Expeller

Prežene bolečine revmatizma, pokostnice, mišični revmatizem, nevralgijo ali trganje po čeljustih. Olajša vse bolečine in trdosti v členih in mišicah. Izvrstno zdravilo, če se kak člen izpahne, za hromost ter odrgnenja. Hitro ozdravi prehlajenje, gripo, boleči vrat in nahod. Zabrani vnetje pljuč in tiščanje v prsih.

Ozdravi glavobol in zobobol.

4—5 kapljic v kozarcu vode je izvrstno sredstvo za grgranje v slučaju vnetja grla.

Če se užije (4 kaplje v kozarcu vode) je izvrstno zoper krč v želodcu in neprebavljisti.

Pristni expeller pride v zavojčku, kakor ga kaže slika.

PAZITE NA NIČVREDNE PONAREDBE.

25 in 50 centov steklenica v lekarnah.

F. Ad. Richter & Co.

74-80 WASHINGTON STREET NEW YORK.

AUSTRO-AMERICANA PAROBRODNA DRUŽBA

Direktna črta med New Yorkom in Avstro. Ogrsko.

Nizke cene. — Dobra postrežba. Električna razsvitljava. — Dobra kuhinja. — Vine brezplačno.

Kabine III. razreda na parobrodih

KAISER FRANZ JOSEPH I.

in

MARTHA WASHINGTON.

Na ladjah se govore vsi avstrijski jeziki.

Družbini parobrodi na 2 vijaka

KAISER FRANZ JOSEF I.
MARTHA WASHINGTON.
LAURA, ALICE,
ARGENTINA, OCEANIA

Novi parobrodi se grade.

Za vsa nadaljna pojasnila obrni na glavni zastop:

PHELPS BROS. & CO., General Agents.

2 Washington St., New York.

ali na njih pooblaščene zastopnike v Zedinjenih državah in Canadi.

Možje!

Ali ste že poskusili pristni : : : : :

"Right-Cut"

tobak za čikanje?

5 centov zavitek.

Motenje prebavljenja.

Če hočemo biti pri dobrem zdravju ne smemo dovoliti nikakih motenj v našem prebavljenju, zato ker je to vsikdar znak kake bolezni celega života ali pa tega ali onega sestoja života. Brez pravilne jedi in pravilne prebave ni življenja. Vsled tega je jako važno, da se ima pri rokah kako sredstvo, katero bo hitro pomagalo v slučaju slabega prebavljenja. V takih slučajih bi mi priporočali vsakomur dobroznano, zanesljivo in hitro delujoče

TRINERJEVO

Amerikansko zdravilno grenko vino.

To izvrstno sredstvo bo izčistilo prebavni sestoj popolnoma, ne da bi povzročalo kake bolečine; ono bo povečalo tek, dalo bo moč črevesju, in odpravilo bo zaprtje in vse neprilike združene s tem. Rabiti bi se moralo v vsakem slučaju bolehnosti.

Imejte to sredstvo v vaši hiši in rabite je v

zaprtju,
glavobolu,
bolečinah v črevesju,
slabosti,
živčnosti,
neprebavljivosti,
izgubi teka,
zlatici,
težkoči po jedi,

Ne odlagajte v nadi, da bodo te sitnosti same izginile. Če jih ne zdravite pravilno, bodo one oslabele organe. Najboljše sredstvo v vseh takih slučajih je

Triner-jevo Amerikansko zdravilno grenko vino.

V LEKARNAH. NE SPREJMITE PONAREDB.

JOS. TRINER

UVAŽALEC IN IZVAŽALEC,

1333-1339 So. Ashland Avenue, Chicago, Ill.

Poljedelstvo in gospodinjstvo.

UMNO KLETARSTVO.

Vrenje mošta.

Vrenje mošta se je znanstveno
bilo še le v novejšem času s
pomočjo drobnogleda in kemič-
nih razkrojb, in to odkritje dalo
kletarstvu praktičnost in kon-
kurenco mošt. in vino.

Za kletarja imata pomen le dve
vrsti vrenja: žestinski, ki se vrši
v moštu, in kisli, ki se vrši pri
izdelanih vina.

Ko se pridenejo drože sladkor-
nate tekočini, pričela bo vreti, in
vrenje spremeni ves sladkor v
ogljenčev ali alkohol. In v mo-
mentu, ko je drože ista gošča, ki se u-
sede na dno posode. Pod drobno-
zrnom se vidi te drože, da osto-
jajo v majhnih s tekočino napolnje-
nih mehurčkov. Ti kožnati mehur
se imenujejo glivice; ker je
pa ta vrst glivic, imenujejo se
tudi pri žestinskem vrenju
samo glivice. Francoski uče-
njak Pasteur, ki vedno preiskuje
kakšne sestoje raznih stvari, je
tudi vinstvu znanstveno pod-
vrgel z marljivim preiskovanjem
in izsledovanjem vsega kar se z
vinom in vinom godi. On je do-
kazal, da je potreba le malo kva-
sil glivic za vrenje mošta, če je
v njemu tudi nekaj beljakovin-
nih tvarin. Vendar ne sme biti v
moštu preveč alkohola, ker ta jih
uničuje, in vsedejo se kot gošča
na dnu. Z drugimi neraztopljivimi tvari-
nami dno soda. Za rast teh glivic
potreba zraka, vendar pa je tre-
bna gotove toplote, in vrenje se
najbolje in najhitrejše vrši, če
je mošt okoli 65 stopinj Fahren-
heit ali če se dvigne nad 150 Fah-
renheit se bo vrenje ustavilo. Vre
nje tudi preneha tedaj, če je v
moštu mnogo sladkorja, in če se
pretvori ta sladkor v toliko alko-
hola, da ne morejo glivice radi
tega živeti.

Kvasne glive pridejo v mošt iz
zraka, v katerem plava polno raz-
nih trosov raznih gliv. Ka-
kor hitro pridejo trosi v njim za
vrenje ugodne tekočine, začnejo
rasti in se hitro množiti. Na
glivah samih je polno trosov, in
ob delanju mošta iz jagod pride
mogo trosov v mošt iz zraka. —
Ti trosom so beljakovine, ki so
v moštu, najboljši povod za rast,
kakor hitro začnejo rasti, začne
se vreti, in sladkor se spremi-
nja v alkohol, ogljenčevo kislino,
glicerin in v jantarovo kislino,
dokler se pretvori 1000 delov
sladkorja povprečno v 485 delov
alkohola, 467 delov ogljenčeve ki-
sline, 32 delov glicerina, 6 delov
jantarove kisline, in 10 delov gre
lnine. Mošt obstoji dalje, izven
sladkorja in beljakovin, še
iz raznih tvarin, raznih soli, raz-
nih kislin, barvil, črešlovine, hlap-
ljiv itd. Vse te tvarine se
vrenju mošta in tudi pozneje
spreminjajo in dajo vinu razne
vonje, razni okus, razni boket, in
druge lastnosti.

Med vinom, ki je vrel kot mošt
v grozdnih mehih in pecljih, in
vinom, ki se je takoj sprešal,
je mošt vrel brez grozdnih me-
hov in peljev in pečkov, bo znaten
razlog. Kdor hoče imeti poseben
vinc za svoje vino, pusti naj vre-
mošt na mehih, ker v njih na-
jdejo se dišeči eteri. Črnine pa
ni mogoče drugače delati,
kot da mošt z mehi skupaj vre,
ker se nahajajo barvila v mehih,
ki se žele raztope, kadar se je slad-
kor spremenil v alkohol.

Kemične in mikroskopične pre-
membe mošta in vina nam torej v
sledečem razodevajo:

Vrenje mošta povzročujejo
samo glivice.

Med vrenjem mošta razpada
sladkor v ogljenčevo kislino, ka-
terega nastane iz mošta, in v alkohol,
glicerin, in jantarovo kislino, ka-
tere sestavine ostanejo v moštu,
ko se spremenijo v vino.

Vrenje se najhitreje in naj-
boljše vrši, če ima mošt 60 do
70 stopinj toplote (Fahrenheit).

Zraka ni treba, da pride med
vrenjem z moštom v dotiko.

Mošt ne bo vrel, če pade nje-
gova toplota pod 25 stopinj Fah-
renheit ali nad 150 stopinj Fah-
renheit. Tudi ne, če se močno žve-
pla, ali če se mu dolije več alkoho-
la kot 20 funtov na en cent, ali, če
ima nad 27 odstotkov kisline na
1000 delov mošta. (Dalje prih.)

KLANJE IN SNAŽENJE SVINJ.

Predno se začne s klanjem, naj bo vse pripravljeno. Prešiča se najložje vlada, če se zadrgne okoli ene zadnje noge četrt cole debela vrv, ali se pa zadrgne vrv za gornjo čeljust zadaj za čekami. Prešič se najlepše zakolje, če se položi tako da leži na hrbtu. Dva moža naj primeta za noge na nasprotni strani kakor stojita, potegneta naj oba na en brt, in v istem hipu ko svinja pade, zavalita jo na hrbet. Potem drži svinjo, če ni premočna, lahko en sam mož. Prime jo naj za prve noge, in stoji naj na vsako stran svinje, z nogo tik života in tik prednjih nog. Drugi mož jo zakolje z desno roko, z levo pa tišči glavo svinje k tlom.

Če je svinja stara, velika in močna, je najboljše, da se omoti z udarcem po glavi, liki goveja živina.

KLANJE.

Raven, ozek nož, okoli šest palcev dolg, je najboljši za klanje. Najprvo se z nožem obrije nekaj šetine ravno pred prsno kostjo. Potem porinite nož v vrat ravno pred prsno kostjo na sredi vrata in sicer tako poševno, da bo šel nož v svinjo v smeri proti korenini repa. Nož se porine v svinjo kake 4 palce daleč. Ko je nož v svinji je treba malo vrezati navzdol proti hrbtišču; vendar ne pre daleč, sicer bo nož dosegel srčno sredino, in svinja bo takoj mrtva, in vsled tega ne bo kri dobro odtekla. Gledati je tudi, da se drži nož vedno na sredi, ker lahko zaide za rebra, in tam bo zasedla kri. Namen klanja je prerezati žile tik srca, ker na ta način bo kri najlepše odtekla. Kadar je svinjče pravilno zabodeno, se obrne na stran, da se ložje lovi kri.

PARJENJE.

Če ni svinja prevelika, je najpripravnejše, da se popari v sodu, ker se potrebuje manj vode kot v banji. Postavite sod na konec mize ali na konec kacega hodišča, in sicer naj bo sod dobro uprt in naj visi na mizo kakor kaže slika. Sod naj stoji z eno stranjo v luknji in naj bo dobro uprt, da se ne premakne ali ne postavi

po konci. Če parimo svinje zunaj po zimi, vzeti je iz kotla vreli krop, ker voda bo ravno pripravna predno je prinesemo do soda, to je 185 stopinj Fahrenheit. Predno se svinja popari, potrosi se s kolofonijo; če pa te ni pri rokah, je tudi navadno mehko milo ali kaka lugovina (lye) dobra. Tudi pepel iz trdega lesa je dober pripomoček pri spravljanju šetin s svinjčeta. Če se rabi milo, dene se ga eno pest med 30 galonov vode; lugovine (lye) zadostuje eno žlico, pepela pa malo lopato.

Zmešajte vodo dobro. Potem vtaknite kavkelj skozi spodnjo čeljust, položite svinjo na mizo, in zdrknite jo počasi v sod, zadnji konec najprj. Kavkelj se drži z roka mа in svinjčeta je premikati sem in tja, da ga vroča voda povsod popari. Kadar gre dlaka rada stran, se potegne svinjče iz vode na mizo.

Sedaj se najprvo odbrijejo šetine na nogah, in pri tej priliki potegnejo se tudi vrhni parkelji doli z roko ali s kavkeljem. Potem osnaži šetin zadnji konec svinjčeta. Ko je to gotovo, deni kavkelj za kite obeh zadnjih nog in popari v sodu prvi del svinjčeta. Ker pa ni voda sedaj več tako vroča kot pri parjenju zadnjega konca, držati je treba svinjče delj časa v vodi; svinjčeta treba v vodi vedno premikati.

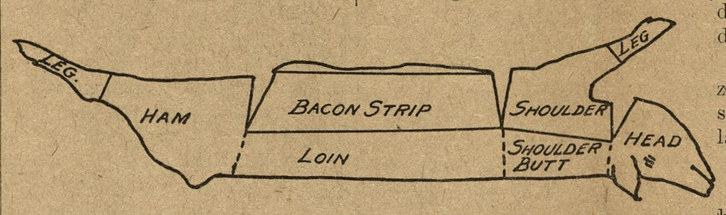

Ta način parjenja je pripravnejši, če morata zvršiti delo le dva človeka, in, če se ima le malo kropa. Za velike težke svinje je ta način nepraktičen. Take svinje se spravijo v banjo, v katero se položi poprej po širokem dolga veriga tako, da pride prilično na vsako stran verige polovica svinjčeta. Potem se svinja pokolofonij, ali pa se polije z lugastim ali pepelnatim kropom, in sicer naj se zliva krop na svinjčeta po dolgem, ne od strani. Kadar je svinja oblita in da prilično tretjine v vodi, začne se vleči veriga sem in tja pod njo, da se odstranijo na eni strani šetine. Potem se obrne svinjče z verigo na drugo stran, in se dela z verigo isto. Slednjič se potegne iz vode na nosilnice in se obrije ter osnaži z noži ali pa z ostrimi žličastimi strgulji. Noge, glavo in ušesa je treba vselej najprvo osnažiti, zato ker je te dele težje snažiti kot ostalo truplo Kadar je svinja osnažena, vlije se čez njo vroča voda, in če se drži še kaj šetin, odbrijejo se še te. Potem se vlije po truplu mrzla voda, in se vse dobro umije, odbrije in osnaži.

ODSTRANJENJE ČREV IN DROBOVINE.

Svinja je sedaj pripravljena, da se obesi na kozo, ali pa na drevo ali steno kacega poslopja. Mi smo navajeni najbolj koze, in imel

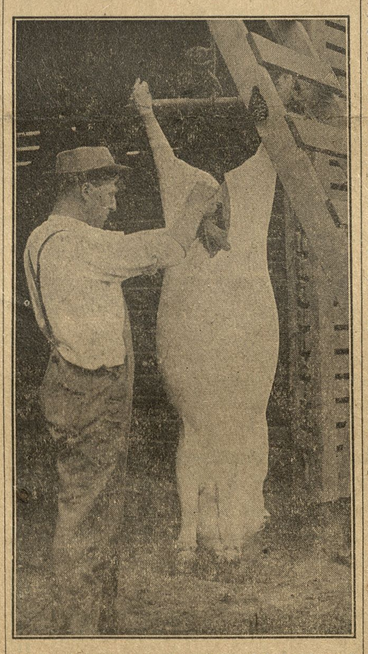

naj bi jo vsak farmer, ki kaj več kolje. Naša slika kaže uporabo lestve.

Kadar svinjče visi, zlije naj se čezenj pelj vroče vode; in gre naj se z nožem po vsem truplu, da se ostrgajo ostanki nesnage. Sedaj bo treba odstraniti črева in drobje, in zato je prerezati po dolgem spodnji del trupla, in sicer se začne na vrhu in se reže po sredi doli proti glavi. Potem se razreže na vsako stran ritnika ali mastnice. in mastnica potegne se ven iz kotline. Pri odpiranju spodjega dela denite nož med kazalec in sredinec leve roke, in prsta vtaknite v luknjo, katero ste napravili na zadnjem koncu trebuha, in z desno roko vlecite nož po sredi trebuha navzdol, kakor kaže slika, in sicer do prsne kosti. Paziti je treba, da se ne prereže črev, ki silijo iz trebuha, zato bosta prsta leve roke v tem oziru v veliko pomoč. Sedaj je treba odstraniti mast okoli želodca, in potem čreve in želodec, in trebuh se para na pol proti požiralniku kakor delo zahteva, in požiralnik se izreže, kakor hitro se pride dovolj do njega. Potem se prereže na vsako stran jezika, in jezik se potegne, z naglim sunkom navzgor, ven. Potem je presekati prsne kosti, in odstraniti je srce pljuča in dihalno cev, zato je pa treba prej prerezati prečno mreno ravno med temno in belo polovico. Kadar je vse odstranjeno izmij notrino z mrzlo vodo, da se osnaži krvi in druge nesnage.

Salo je najboljše odstraniti dokler je svinjče še toplo, zato, da se meso hitreje hladi. Iz tega ozira je tudi dobro, da se svinjče preseka čez pol, dokler je še toplo. Če se ne preseka, vtakniti je treba klin med razpolovičen trebuh, da ga bo držal odprtega, in da bo zamogel zrak zraven. Truplo se preseka po sredi hrbta s sekiro, kedor pa ni vajen je boljše, da vzame žago, sicer mu bo vneslo.

RAZTELESENJE PREŠIČA.

Prešiča ni dobro raztelesovati dokler ni povsem hladen, ker se suho meso boljše drži, če se razreže prešič, kadar je popolnoma ohlajen. Prešič se v glavnem deli v štiri dele: glavo, krače, život in gnjati.

Glavo se lahko odreže z nožem, če se reže po sklepu, prilično en palec za ušesi, kakor je razvidno iz slike. Glava se včasih suši; bolje jo je pa porabiti za klobase.

Krače se izrežejo med četrtim in petim rebrom; šteje se od spredaj. Če se hoče imeti ečе hrbtne pečenke, izreže se krača med tretjim in četrtim rebrom. Kadar je ta del odstranjen iz trupla, odrežejo in odsekajo se od rač rebra in hrbtišče, kakor kaže slika. Odreže se od krače še parkelj, en palec nad kolenom, kot v sliki, in krača se obreže in pripravi za nasoljenje in za v dim. Obreski se porabijo za klobase, če so mastni pa za mast. Vse meso, ki je namenjeno v solamuro in za nasoljenje, mora biti gladko obrezano.

Sedaj se odseka sredina od gnjati, kakor kaže slika. Sredina se razdeli v več kosov, in pečenkni kos (loin) je najboljši kos mesa, ki se včasih zavija v mreže ali pečo, in je znan kot deviška pečenka (pork tenderloin.) Rebra se odsekajo od hrbtišča, in na sredi je potem še slanina. Slanina vzame se iz hrbtišča; paziti pa treba, da se ne zareže v meso. Potem se odstrani še slanina iz reber, in, če se na tej slanini pusti nekaj mesa, bo to izvrstna slanina za jed. Sploh je ta slanina najdragocenejši kos celega trupla, če se proda. Ta kos se pusti cel, ali se pa razpoloviči, in predno se osoli, se lepo obreže.

Predno se nasolijo gnjati se obrežejo, če kaj od njih visi; vendar ni preveč rezati, in gnjat naj bo obdana kolikor mogoče bolj z mastjo, ker bi sicer napravila sol meso zateglo. Parkelj zadnje noge se odreže on palec nad kolenom

Tako imamo prešiča raztelesenega.

ZADRUŽNE MLEKARNE DOBIČKONOSNE.

Grand Rapids, Minn., 12 oktobra. — O. J. Niles tajnik Itasca County Cooperative Creamery association je vložil poročilo delovanja zadružne mlekarnev Grand Rapids za prvo polovico septem. bra.

Mleko je imalo povprečno 4.67 maslene maščobe. Iz mleka seje dobilo prvih 15 dni septembra 2700 funtov maslene maščobe, in funt se je plačal farmerjem po 44 centov v mleku, 34 centov se je plačalo za boljšo, in 31 centov za slabejo smetano. Izdelalo se je 1464 funtov surovega masla in 1382 funtov se ga je prodalo po 31 centov funt.

Za prvih 15 dni v septembru so dobili ti le farmerji največ za "cream:" J. D. Heinegardner, $26.14; Neil Mullens, $55.40; Arthur Ranger, $27.36; William Cronkhite, $25.86; Hoolihan & Peterson, $79. 43; N. C. X. Farm, $185.50; G. Heinzelman, $26.15; George Becker, $25. 96. Najmanje je dobil za prvo polovico L. A. Wilman, namreč $6.22. Ima le dve kravi.

KISLO MLEKO ZA KURJAD.

Kislo mleko se izrabi najbolje, če se krmi kurjadi. Isti, ki mislijo, da je kislo mleko bolje krmiti svinjam, naj vzamejo v poštev dejstvo, da prinese kurje meso na trgu enkrat več kot svinjsko.

Mleko in turšica so jako priljubljena hrana kurjadi, in za sedanji čas, ko so noči hladne, je ta mešanica ena najboljših krmil. Turšico treba je zdrobiti in potem naj se namoči več ur v sladko ali kislo posneto mleko ali pa v mleko, ki ostane pri napravi surovega masla. Kuruzni zdrob naj se dene zjutraj v pail in potem naj se nalije nanj mleka, da pokrije zdrob. Kadar zdrob mleko popije dolije naj se ga več in zvečer bodo ti žganci izvrstno krmilo.

Perutnina se od te piče hitro zredi, meso bo lepe barve in okusno, in taka kuretina se vselej lahko proda mesarju.

NAROČNIKI.

ki se preselijo, se prosijo, da nam zraven novega naslova naznanijo tudi stari naslov, ker nam drugače ni mogoče naslova popraviti. Mi imamo tisoče naročnikov ter je med njimi mnogo popolnoma enakih imen, vsled česar nam je nemogoče vedeti, kateri se je preselil. Ako se bodo cenjeni naročniki tega natančno držali, potem ne bo več pritožb, da ne dobiva eden ali drugi svojega lista. Ravno tako nam naj tudi vsakdo, ki ne dobiva lista na popolnoma pravi naslov, to naznani, da popravimo. Pogosto se pripeti, da pridenovi pismonoša, ki dotičnega naročnika ne pozna, vsled česar nam list vrne, ker ni naslov dovolj jasen. Po daljšem času se še le naročnik oglasi, da lista ne dobiva. Bodite toraj pri naslovih natančni.

Upravništvo

NAŠI ZASTOPNIKI.

Za Biwabik, Minn.: Jacob Delak.
Za Ely, Minn.: Math. L. Kapsh.
LUDVIK PERUŠEK, za Ely.
Za Eveleth, Minn.: Maks Volčanšek. — G. Kotze.
GILBERT, MINN.: JAKOB MUHVIČ.
JOHN JERINA, New Duluth Minn.
ANTON MAHNE in FRANK KOVACH, za Chisholm, Minn.
Za Greaney, Minn.: Joseph Smuk.
Za Virginio in okolico: Frank Horvatich.
Za Auroro, Minn.: Louis Petelin.
Za Rauch, Minn.: Geo. Brozich.
Za Crosby, Minn.: Tony Prosen.
Za McKinley, Minn.: Frank Hočevar.
Za Rice, Minn.: Vouk & Oman.
Za New Duluth in Oliver: Frak Zajc.
JOHN DRAGOVAN, za Suodan, Minn.
Za Calumet in Laurium, Mich.: Frank Plautz.
SOUTH RANGE, MICH.: IVAN COTIČ.
Za La Salle, Ill.: Frank Krulc.
Za Chicago in Joliet, Ill.: Jos. Blisch.
Za So. Chicago, Ill.: Anthony Motz.
Za De Pue, Ill.: Joseph Omerza.
SPRINGFIELD, ILL.: John Kulavic.
FRANK BRENCE, za Waukegan, North Chicago in Kenosho, Wis.
Za Gary, Ind.: N. M. Vuksinich.
Za Indianapolis, Ind.: Mih. Pavell, ml.
ANTON TRATNIK, za Clinton, Ind.
Za Fairchild in Willard, Wis., Frank Klančar.
PITTSBURG, PA.: IGN. MAGISTER.
IMPERIAL, PA.: ALOJZ TOLLAR.
CANNONSBURG, PA., IN OKOLICO: JOHN KERN.
Za Braddock, Pa., in okolico: John A. Germ.
Za Johnstown, Pa.: Mike Strukelj.
Za Conemaugh, Pa., in okolico: John Brezovec.
Za Arona, Pa.: Anton Klanchar.
Za Garrett, Pa.: Jos. Yamc.
Za Darragh, Pa.: Jos. Hauptman.
Za Cliff Mine, Pa.: Math. Petrich.
Za Marianna, Pa.: Henry Lamuth.
JOHN MLAKAR, za Claridge, Pa.
KAROL BAUZON in FRANK LUNKA, za Cleveland O., in okolico.
IGNAC PRELOGAR, za Collinwood, O.
BARBERTON O.: ALOIS PALLANT.
Za Barberton, O.: Frank Poje.
Za Bridgeport, O.: Frank Guna.
Za Leadville, Jacktown, Stringtown, Bocktown in So. Chicago, Colo.: F. W. Žužek.
Za Leadville, Colo.: John Janežič.
DENVER, COLO.: FRANK ŠKRABEC.
Za Primero, Colo.: Mihael Krivec.
Za Somerset, Colo.: Kajet. Erznožnik.
Za Yale, Kans.: John Homec.
GIRARD, KANSAS: ANTON ZAJC.
Za East Helena, Mont.: Fr. Suhadolnik
Za Oregon City, Oreg.: Josip Kestnar.
Za Rock Springs, Wyo.: F. S. Tauchar.
SURLET, WYO.: Mike Krivec.
Za Milwaukee, Wis.: John Wodovnik.
Za Diamondville, Wyo.: John Globochnik.
Za Black Diamond, Wash.: G. J. Porenta
JAK. CUKLJATI, za Pittsburg, Kans.
JOHN PUCELJ, za Racine, Wis.
MIH. BREZNIK, za Frontenac, Kans.
ANT. ŽAGAR, za Kansas City, Kans.
J. PERME, Stoverville, Ark.

Upravništvo
"NARODNEGA VESTNIKA"

GARY LUMBER CO.
Commonwealth Ave. & House Street
NEW DULUTH, GARY, MINN.

STAVBNI LES, ŠINGLI
TRDI LES ZA POD
CEMENTNI OMET IN CEVI
ZA ODVOD VODE
STAVBNI PAPIR ZA STENE
IN STREHE.

Samo drugi teden še

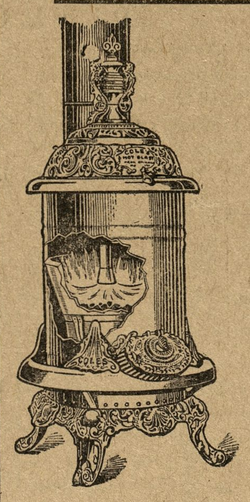

Mi prodajemo do konca druzega tedna to izvrstno Cole-jevo Hot Blast peč, v velikosti za eno veliko ali za dve majhni sobi, za

$10.55

To je Cole-jeva Hot Blast peč za kakoršnokoli kurjavo---in s tem je povedano dovolj.

THE STOVE STORE
COMPLETE HOUSEFURNISHERS
BAYHA & CO.
DULUTH. MINNESOTA
THE STOVE STORE

W. J. RIETOW, predsednik. GEORGE HELLER, podpredsednik.
O. FOESTE, blagajnik. O. KAUFMANN, pomožni blagajnik.
Glavnica in rezervni sklad $365,000.00
GERMAN BANK
Najstarejša in največja banka v Sheboygan, Wis.
plačuje od hranilnih vlog 3%
Pošilja denar v STARO DOMOVINO, prodaja PAROBRODNE KARTE za vse parobrodne črte. Izdeluje vsakovrstne menjice.

BERITE IN RAZŠIRJAJTE "NARODNI VESTNIK".

Slovenska trgovina
NA NOVO OTVORJENA V MANTEL-NOVI HIŠI.
V zalogi imam vsakovrstno orodje, železnino, pohištvo, peči, štedilna ognjišča kuhinjsko posodo itd.
Dalje imam v zalogi olje, barve, vrata, okna, sploh vse, kar se rabi pri grajenju hiš.
Preskrbujem tudi vsa kleparska in vodovodna dela.
Peoples Hardware & Furniture Store
ELY, MINNESOTA

LOUIS BAUDEK
Grand Avenue, - - Eveleth, Minn.
Priporoča Slovencem in Hrvatom svojo lepo urejeno in z najboljšimi pijačami založeno
SLOVENSKO GOSTILNO
V zalogi imam vedno vsakovrstne domače in importirane pijače. Posebno priporočam izborni TROPINOVEC.
V OBILNI DOSET SE PRIPOROCA.

NE ZAMENJAJTE! NE POZABITE!
DA JE
Mestna hranilnica ljubljanska
V LJUBLJANI, PREŠERNOVA ULICA 3 (Kranjsko)
največja in najvarnejša slovenska hranilnica.
Prometa koncem leta 1911 614.5 milijonov kron.
Stanje hranilnih vlog 42 milijonov kron.
Rezervni zaklad hranilnice 1.300.000 kron.
obrestuje po 4½% brez odbitka.
Za vloge jamči rezervni zaklad hranilnice in mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in z vso davčno močjo v vrednosti 50 milijonov kron. Poslovanje nadzoruje c. kr. deželna vlada kranjska.
Denar pošiljajte po pošti, ali kaki zanesljivi banki. Pri banki zahtevajte odločno, da se Vam pošlje denar le na "Mestno hranilnico ljubljansko" v Ljubljani in ne v kako drugo manjvarno "šparkaso". Nam pa takoj pišite, po kateri banki dobimo za Vas denar. Svoj naslov nam pišite razločno in natančno.
Izključena je vsaka špekulacija in izguba vloženega denarja.

Dopisi.

Little Falls, N. Y.

Cenjeno uredništvo "Narodnega Vestnika":

Zelo sem se privadil čitati napredni list Narodni Vestnik. Dopadejo se mi vse strani, najbolj pa predzadnja, kjer sta tiskana dva nove dobe zgodovinska romana. Jaz zelo rad čitam povesti in romane, in zatoraj že težko čakam do prihodnje številke! potem pa zopet najprvo pogledam predzadnjo stran.

Kakor rečeno vse je zanimivo, vse podučno, celo zapisniki konvencij, četudi jih prebiram z malo unemo, kajti so preobširni, a naposled je vedno eno in isto, in tako mi nazadnje vse uide z glave. (Zapisnike priobčujemo, ker je mnogo članov jednot in zvez naših naročnikov, in ti, samovmevno, se zanimajo za njih organizacijo. Z druge strani imajo pa zapisniki tudi izobraževalno veljavo, in gotovo zbudijo tudi nekatere rojake, da pristopijo k zavarovalnim organizacijam.)

Dolgo se mudim tudi s stranjo, kjer so priobčeni dopisi. Vedno mislim, da bom zagledal kaj iz Little Falls, a vse zaman — dosihmal še nisem bil tako srečen. Prvi dopis mislim, da bo moj, če bo dobil uredniški O. K. (Prijatelj, kakor čitate vi radi dopise, tako jih čitajo radi tudi drugi Dopise čita vsak rad, zatoraj naj jih tudi vsak prispeva. Mi smo prepričani, da so dopisi velike izobraževalne veljave, kar se tiče uma in roke za pisanje.)

Jaz sploh ne vem poročati nič posebnega. Imam namreč ta greh, da se malo brigam za vrtenje sveta — upam, da se bom kaj oživel.

Na društvenem polju se dobro sučemo. Prav dobro na preduje tukajšna Little Falls Citizens Slovenians Band, koja pripada k American Federation of Music uniji.

Z delom gre še precej dobro; tovarne večinoma delajo s polno paro. Vendar pa ne svetujem hoditi sem za delom in kruhom. Minulo je leto dni odkar je bil štrajk; plača je pa ostala kakoršna je bila in bo le malo kedo ž njo zadovoljen.

Pretekli teden sta se poročila rojak Frank Mlinar in gospodična Tončka Kolar. Bilo srečno.!

(Naznanilo za veselico društva Marije Pomagaj prepozno.)

Konečno pozdravljam vse rojake širom Združenih držav, tebi vrli list pa najboljši uspeh.

Frank Malavašič.

Ely, Minn.

Cenjeno uredništvo:

Kot naš prijateljski list upam da mi ne odrečete prostora, da poročam tudi jaz nekaj iz tukajšne naselbine.

Stari pregovor pravi, da na sedem let vse prav pride; meni se je stvar podaljšala in prišlo mi je prav na 20 let. Ravno leta 1893 sem bil v takem manevru kot je bil dne 12. t. m. tukaj na Ely. Vsaka trgovina, kjer prodajejo puške je bila polna lovcev kot puščica žveplenk. Tako so jih "ausristal" kot so nas, ko smo šli na vojaške vaje.

Drugi dan ko so šli naši lovci na uhače je grmelo po gozdih okoli nas kot bi bilo na Balkanu. Kadilo se je od same zajčje dlake kot v Gradcu v "lim fabriki." Vendar zmaga je bila slaba. Zajci so našim lovcem pokazali fige. Vsak je skoro pridjal desetko k številu. Prinesel je po dva, tri; nekateri so prišli prazni — se ve, se jim ni ljubilo zajcev seboj vlačiti. Drugi so jih pustili po deset v gozdu, in prinesli so dva, k večjim tri s seboj. Seve kedor veruje bo zveličan. Jaz sem pa v maršičem tako neverojeten kot je bil Tomaž. Tukaj na Ely imamo nekaj takih lovcev, da vedno smodnik tratijo, če se sploh upajo ustreliti. Posledica tega je, da nimamo cele kupe zajcev okoli hiš.

Franc Kacenjamer.

Pueblo, Colo.

Kako in kaj je z Slovenskim Zavetiščem? Tajnik pravi, da leze skup po časi, in da bi šla stvar veliko hitrejše, če bi ne bilo toliko vrst ljudi, ki stvar ali ovirajo, ali pa nič ne stori za njo. To je res. Res je pa tudi, da spada on in menda vsi uradniki med tisti razred ki stori malo ali nič za dobro stvar. Tajnik moral bi dati stvari največ življenja, moral bi dajati ljudem pogum večkrat kot se to sedaj godi. Če bo šlo tako naprej kot gre sedaj, gradili bomo Zavetišče kot je gradil Noe barko — 300 let. Zavetišče je velikanska misel, zato je treba tajnika z velikansko unemo zanj. In samoumevno, ker so službe raznih uradnikov med nami Slovenci tako dobro plačane, moral bi tudi tajnik dobivati nekako nagrado za svoj trud. Pregovor pravi, da zastonj se niti mačke ne tepo.

Z Zavetiščem kimamo, da je joj. Mnogi naši listi so pred osnovo odbora za S. Z. nekaj delali; nekateri so fantazirali o velikanskih zgradbah, katere so že videli v duhu pred sabo. Le eden ali dva, ki sta se dotaknila stvari z daljšimi razpravami, sta bila bolj previdna, in sta stvar bolj resno, preudarjeno in stvarno razmotrivala. In — imela sta prav.

Iz časopisov se vidi danes, da Zavetišče spi. Stvar gre naprej nekako dremotno — vendar dajmo času čas. Gre se za narodno, za milosrčno stvar; ne gre se za dobiček. Pri tem delu misliti si moramo na bratstvo, na enakost, na ljubezen do bližnega. Navdušenje kažejo nekateri najrajše tam, kjer jim kaže dobiček. Čudno, da se isti ki živijo od naroda za to stvar bolj ne zavzamejo. Veljaki stopite tudi z dejanjem na dan! Ni treba čakati za vsako delo dolarjev. Noben vas ni z delom toliko preobložen, da bi ne mogel žrtvovati vsakih 14 dni eno razpravo v prid slovenske izobrazbe, slovenske narodnosti, v prid Slovenskega Zavetišča. Sedaj se ne sliši o vas drugače, kot če se gre za vašo čast in korist. Če ste vodje oglasite se v javnosti z besedo, s pisanjem in dejanjem, in življenje bo med nami drugo kot je sedaj — ko spimo. Če si domišljujete vi, da prilivate narodnem drevescu, se motite; vi zibljete narod v spanje, večina vas, ki si domišljujete, da ste inteligenca, in to inteligenco obeh strok, tudi tisti oljnati pomagači, ki se skrivate za gotovi časnik, ki bljuje grdobo kot Vezuf strupeni plin.

Priznam, da gre S. Z. polagoma naprej; a to le polagoma. Reklam je nekaj tihe, in moje upanje je, da ne bomo povsem umrli, če tudi spimo. Saj tudi žito spi, potem se pa zbudi in požene lepi klas, poln zrnja.

Sporazuma je o tem treba; treba; je, da se zavedamo, da smo Slovenci še mladi Amerikanci, in in da bode čez 10 let z nami vse drugače kot je danes. Čudno je toraj, da Jednote in Zveze niso uvidele pri konvencijah, da je treba Zavetišča že danes — vsekakor pa, recimo, čez ducat let. Pričakovali nismo mnogo od teh organizacij; vendar nekoliko več kakor se je storilo. Člani bi gotovo lahko prispevali po 5 centov na mesec za to dobro stvar, in težko, če ne bo ta predlog prišel potom "Inicijative" pred uradnike Jednot in Zvez, in takrat se bo zaslišal še le glas članov, ki bo tako silen, da bodo vtihnili modrijani konvencij, in merodajno bo ono kar bodo zahtevali člani. Pričakovali smo od Jednot in Zvez vsekakor boljših navodil, kakor smo jih dejansko dobili. Vendar nas veseli, da imamo delavci v toliko proste roke, da nam ne more nihče braniti delati za Zavetišče.

Priznam, da so naše razmere tako grde, da je težko kaj storiti, ker, če se le upa eden z novo mislijo na dan, če je še tako pametna — lop po njemu.

Imamo tudi žalibog nekaj bahačev ki sicer obetajo, a ne dajo nič. Drugi pa, ki so od naroda obogateli, molčijo, in imajo torbo zadrgnjeno. Pri večini naših "magnatov" ne najdemo dobrodelnih src. Žalostno, a resnično.

S. Z. ne bo, dokler se bomo zanašali na iste, ki so narodnjaki največ radi časti in radi dolarja. Stopimo skupaj mi, delavci, in zahtevajmo potom "Inicijative," da se stvari pri naših organizacijah tako uredijo, da se bo nekaj več storilo za Slovensko Zavetišče kakor zamoremo pričakovati na podlagi skelpov naših Jednot in Zvez. Koliko se nas, ki bomo potrebovali Zavetišča, koliko je pa takih, ki so mnenja, da ga ne bodo potrebovali, a tega nihče ne ve, če je tudi v dobrih razmerah sedaj.

Slovensko Zavetišče bod naša trdjava.

Mogoče Slovenščina tu bi zaspala;

Za narod storimo našo dolžnost,

In dajmo za delo vsacimu prostost.

Eveleth, Minn.

Cenjeni gospod urednik:

Sprejmite ta mali dopis v naš delavski list N. V. Ker sem bil nekedaj na Calumetu in vedno me zanima čtivo, katero prihaja v našem vrlim listu N. V., od mojih nekedanjih prijateljev, kateri se borijo s krutimi kapitalističnimi baroni na bakrenem okrožju delavci, Slovenci in Hrvati, borite se, ne podajte se, saj je vendar mnogo delavcev po drugih krajih, kateri vam bodo pomagali in vas podpirali da vam kolikor toliko premoremo, da se enkrat za vselej otresete onih mogotcev, ki sesajo delavsko kri, kakor dihur kadar vjame kokoš! Ve Slovenske žene ne preplašite se onih, katere vas nazivajo to in ono! Prišel bo čas, ko bodejo tudi žene skebov prišle z vami in vam pomagale, ker danes ne vedo kaj delajo. Prišli bodejo časi, ko bodejo tudi one pripoznale svoj grdi in nevedni čin proti svojim sestram. O, ve uboge skebske žene, ki prodajate sad svojega telesa že zdaj krutemu kapitalistu, ki gospodari na Calumet kakor gorila v Afriki se svojo mogočnostjo! Poglejte, ko solnce izhaja vam ponuja svoje rudeče žarke ponuja vam svetlobo a vi je nočete, in ste rajše ogrnjene zaradi duševne teme v sužnost.

Spuščal se na bom preveč v politiko, kajti enim ugajam, a drugim se zopet zamerjam. Pa to je že tako na tej stari zemlji, saj celo Kristus ni mogel vstreči vsem, in je imel med lastnim narodom najsrditejše sovražnike, ki so ga slednjič pribili na križ.

Cenjeni urednik, nabral sem par dolarjev v svoji gostilni, kateri denar so prispevali delavci našega kraja za delavce na Calumet in okolico, da jim tako malo pomoremo.

Cenjeni Slovenci in Hrvati po širni Ameriki, prihitite na pomoč svojim bratom! Vsak lahko daruje par centov za to velikansko delavsko bitko, v koji se naši narodni bratje, izven malih izjem, tako možato in vrlo držijo. Huda zima prihaja in podpore je treba stavkarjem, njih ženam, in njih otrokom. Delavci spominjajte se jih!

Darovali so sledeči: John Agnich, Tom Tuskan in Charles Murhiy, po 50 centov; Joseph Zbashnik in Artur Johnson po $1.; Fr. Zupancich, Fred Lind, Albert Plenat, Sam McDonald, Henry Lemere, John Šimonšek, Joseph Straha, Chester Williams, Tom Stitok, Joseph Shea, Ray Shea, Artur Johnson, John Chapel, Paul Špehar, vsak po 25 centov skupaj $7.50.

Ti Narodni Vestnik pa le stoj nevstrašeno na stališču na katerem stojiš in trgaj pajčevino iz pred oči našega naroda.

Pozdrav vsem slovenskim delavcem po širni Ameriki, in vsi vi, tudi vi vrli stavkarji na Michigan in vaše žene — Živeli!

John Agnich.

(To je že drugi prispevek za stavkarje na Michigan, katerega nam je poslal slovenski gostilničar John Agnich na Eveleth. Da bi le našel več posnemalcev. Rudarjev po Minnesoti dolžnost je, da podirajo svoje brate, ki stavkajo na Michigan. Vsak zaveden delavec žrtvoval naj bi 25 centov na mesec za stavko, in stavkarji bi dobili dovolj podpore, da bi ložje ustrajali. (Uredništvo.)

PRISTOPAJTE K PODPORNIM DRUŠTVAM IN JEDNOTAM!

ZGODOVINSKE IN ZEMLJEPISNE ČRTICE.

Zbira Viljem Brunschmid.

V CETINJAH.

(Konec.)

Telesni razvoj in veselo življenje zvezano z mnogimi šalami in smehom, vzlic uboštvu in samozatajevanju, se vidi vse povsod in to vpliva na tujca med vsemi stvarmi najboljše. Gorostasna razlika med človeštvom Črne gore in Združenih držav je ta, da je videti v Združenih državah polno tolstih ljudi, v Črni gori pa ni nobenega. Vendar pa Črnogorci tudi niso mršavi — niso sama kost in koža. Siromaštvo zemlje daje le pičle pridelke in hrana pet in devedeset stotink prebivalstva je borna, le črni kruh, čebula in kozji ovčji sir, ki pa, kakor zgleda, tvori mišice in um, kot tvori to riž na Japonskem.

Glavna bolezen Črnogorcev je jetika. Če razsaja jetika tako silovito radi slabe hrane ali radi velike spremembe podnebja je vprašanje. Zima je dolga in silno huda. Poletje je silno vroče, zato ker razgreje solnce nage skale, in iz njih puhti dan in noč huda vročina kot iz peči. Kurjave ni v Črni gori, in Črnogorci nimajo navade kuriti radi zime. Ubožni sloji dobijo komaj toliko suhega dračja, da skuhajo enkrat na dan toplo jed, ki je čez se skromna. Ženstvo goni še dandanes kolovrate in tke sukno iz volne lastnih ovac. Vsakdo je oblečen v narodno nošo, ki diši precej po turški modi. Srajca je rudeča, hlače plave, vestja je pa obrobljena z zlatim, srebrnim, ali črnim robom. Vrhu tega ima Črnogorec dolgo volneno sukno bele ali plave barve, in olišpano majhno okroglo čepico, vrhu katere ima vsakdo vpletene začetnice imena svojega vladarja.

V Cetinjah je majhno gledališče, edino gledališče v vsej kraljevini. Prostora je v njemu za kacih 200 oseb, drugače je pa gledališče bogato opremljeno in zimski čas so predstave vsako nedeljo. Več dramatičnih iger je sestavil kralj Nikita sam.

Trgovine mesta so majhne in trgovci držijo le najpotrebnejše blago, ki se potrebuje za življenje. V trgovinah se dobe tudi razglednice raznih posebnosti Črne gore, vsakojaka vredna draguljad, katero izdelujejo Črnogorci, bombažne brisače in namizni prti, ki so lepo okinčani z raznimi barvami in obrobljeni z domačimi čipkami, in volnene janke, ki so olišpane z raznobarvnimi trakovi. Vse to stke ženstvo. Kar dregne tujca v trgovinah najbolj v oči so vsakojake stare puške in pištole, in človeku se zdi, da so jih morali Črnogorci kar cele vagone uvažati toliko je te starine. Upoštevati je pa treba, da ima vsak Črnogorec vsaj en samokres za zvitim pasom, in navadno mu tudi puška visi na hrbtu, in možtvo se preskrbuje vedno z modernim orožjem.

V Cetinjah je en hotel z imenom Hotel Buco Buletič, in hrana v tem hotelu je izvrstna. Vendar v drugih ozirih je hotel povsem staroveški. Okoli hotela raste nekaj murbovih dreves in nekaj jagnjetovih. Sobe so snažne, in tujec je čez vse srčno sprejet. Pred hotelom je pet okroglih kamenitih miz, tako velike kot mlinski kamen in kakih pet col debele. Plošča stoji na kameniti nogi, in je pritrjena v njo z ometom, Tu okoli sedijo po leti črnogorski aristokrati, pijejo pivo in se pogovarjajo o Turkih.

Cetinjčani so jako družboljubni ljudje, in prebivalstvo je skoro vse v sorodu, ker se ženijo in možijo meščani največ med seboj. Navad njih prednikov se držijo krčevito, in ljudje verujejo svojim popom vse, kar jim ti povejo. Služba božja se vrši v njih jeziku, in večina navadnih ljudi misli, da je govoril Kristus tudi srbski jezik. Na božični dan se vse prebivalstvo naobratno obiskuje, in tako gre kralj k svojemu najpriprostejšemu sosedu, in sosed mu vrne z vso družino poset, in sosedje pijejo in jedo in se razveseljujejo bolj, kot po državah, kjer je vsega v obilici. Ta dan se pripovedujejo balade in vsak Črnogorec je neke vrste pesnik, in mnogi imajo izvrstni talent za pripovedke o ljubezni in o vojski, in ti hodijo po zimi od hiše do hiše in pripovedujejo osupnjenim ljudem storje s prejšnih časov. Tudi kralj Nikita je precejšen pisatelj, in njegova drama, "Carica Balkana" je eno največjih literarnih del v srbskem jeziku, in je bilo prestavljeno v francoščino in italijanščino.

V dveh urah zamore človek ogledati vse znamenitosti mesta Cetinje. Gradov in trdnjav ni, kot se to vidi po mestih sosedne Dalmacije, in edina stavba iz starih vekov je samostan, ki je že več kot tisoč let star, v kojem so stanovali prejšnji vladarji, ki so bili vladike, nekaki škofi. Samostan je zastražen z železnim plotom, kojega drogi so nekake sulice, na katere so se natikale glave Turkov da so se Črnogorci norčevali iz njih. Pred samostanom je devet in štirideset starih topov različne velikosti in različnega izdelka, katere so Črnogorci vzeli Turkom v raznih bojih. Vsak top ima grb turškega sultana, in Črnogorci so na te tope jako ponosni. V kapeli je grob vstanovitelja sedanje dinastije, in njegovi nasledniki so pokopani tudi tukaj. Nekateri grobi imajo lepe kamenite spomenike pri drugih je kraj večnega počitka zaznakovan le z napisom imena v kamenitih tleh.

Vrhu gore Lovčen je kapelica v spomin Petru II. in ljudje romajo tja vsako leto na božpjo pot.

Severovo Gothardsko Olje

(Severa's Gothard Oil)

je sedaj naprodaj v vseh lekarnah v dveh velikostih: 25 in 50 centov. Ako imate kake bolečine na životu, ako so vaši sklepi in mišice okorele, ako vas hrbet, prsa ali strani bolijo, ako trpite vsled revmatizma ali pokostnice, bote zadovoljni z njim.

Severovo Zdravilno Milo

(Severa's Medicated Skin Soap)

je antiseptično milo, ki ne samo očisti kožo, lobanjo, lase in roke, ampak tudi prepreča zabasanje znojnic, kar je vzrok ogrc, črnavk, hrapavosti in drugih grdih neprilik kože. Je izborno milo za britje—neprekašljivo za detetovo kopelj. Cena 25 centov.

Naprodaj so v lekarnah. Zahtevajte Severova. Ne vzemite drugih. Ako jih lekarnar nima, naročite jih od nas.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Rojak Frank Žnidar je potovalni zastopnik za Narodni Vestnik. Nahaja se sedaj v državi Ohio, in pozneje obiskal bo državo Pennsylvanijo. Rojak Žnidar je pooblaščen pobirati naročnino, oglase in naročila za tiskovine. Cenjene rojake in rojakinje uljudno prosimo, da ga blagovolijo prijazno sprejeti, in da mu gredo na roko.

Spoštovanjem

NARODNI VESTNIK.

Pozor! Pozor! Pozor!

Z malim denarjem veliko zabave!

Najboljši in najnovejši GRAMOFON samo

$7.50

Naročite si najnovejši GRAMOFON, s katerim si lahko napravite prijetno zabavo z najlepšimi pesmi in godbo za mal denar.

Naš GRAMOFON je popolnoma nova iznajdba. Nadkriljuje vse druge radi čistega, močnega glasu, vsled tega vam ga najtopleje priporočamo. Ako si naročite naš GRAMOFON, smo prepričani, da bodete z njim jako zadovoljni.

Prodajamo tudi **igralne plošče** najboljših pesnikov in godbenikov po **65c** komad. Naše plošče so izdelane popolnoma iz nove snovi ter se pri vporabljenju nikakor ne pokvarijo. Ako padejo, se ne razbijejo, in to dejstvo jim daje prednost pred vsemi drugimi izdelki.

Jamčimo najboljšo in pošteno postrežbo s tem, da v slučaju nezadovoljnosti naročnikom denar vrnemo. Vsa naročila se morajo predplačati. Cenik pošljemo vsakomur brezplačno. Pišite ponj.

BENKO RUS & Co.
11250 INDIANA AVE., CHICAGO, ILL.

A. M. MURNIK

Grant Avenue — Eveleth, Minn.

Največja zaloga

MANUFAKTURNEGA BLAGA, TKANINE, ŽENSKIH IN OTROČJIH OBLEK, KLOBUKOV IN VSEH DRUGIH DOMAČIH POTREBŠČIN.

Posebno pozornost posvečamo Slovenkam!

PRIDITE IN SI OGLEJTE NAŠO ZALOGO TER PREPRIŽAJTE O NAČIH NIZKIH CENAH.

Kadar greste nazaj v stari kraj zahtevajte "tiket" za

Baltimore and Ohio železnico

CHICAGO do NEW YORKA

Pišite: R. C. HAASE,
Northwestern Passenger Agent, ST. PAUL, MINN.
po parobrodno knjižico, ki kaže vdobnosti te železnice do parnika.

Slovenski gostilničarji pozor!

Moja tvrdka, je prva in edina slovenska samostojna, ki importira žganje naravnost s Kranjskega.

IMPORTIRAN KRANJSKI BRINJEVEC,
IMPORTRAN KRANJSKI SLIVOVEC,
IMPORTIRAN KRANJSKI TROPINOVEC,
HIGH LIVE BITTERS (Grenčec),
PRAVO ZDRAVILNO GRENKO VINO.

A. HORWAT, 600 N. CHICAGO ST., JOLIET, ILL.

New Duluth

bo glavni trgovski in najboljši stanovski kraj okoli jeklarne, katera bo stala $ 25, 000, 000., in kateri se bo pridružilo mnogo drugih tovarn. V New Duluth kupujejo lote boljši ljudje, in kjer se naselijo ti tam se cena dvigne.

LASTIMO IN PRODAJAMO LOTE V NEW DULUTH

od $ 350 naprej na lahka odplačila. Oglejte si kraj, in, če uvidite izvrstno bodočnost, katero ima New Duluth, kupite loto, in Vaš denar Vam bo prinesel obilnih obresti. V New Duluth je vodovod, elektrika, cevi za plin, kolodvor, pošta, gasilarna, ljudska šola, tja pride električna železnica, in zida se katoliška cerkev.

PRODAJAMO SADNE FARME V BAYFIELD CO, WIS.

le 30 milj od hitro rastočega industrijskega mesta Duluth. Oglejte si pridelke, če ste namenjeni kupiti farmo. Peščena ilovka, pogozdeno.

PRODAJAMO PAROBRODNE LISTE

za vse prekomorske družbe v staro domovino in iz stare domovine v Ameriko. Pošiljamo denar hitro in ceno.

Pojasnila v slovenščini.

JOHN GONSKA & CO.

3 SO. 5 AVE. WEST (BLIZU DIPE) — DULUTH, MINN.

Črna žena.

Zgodovinski roman. — Priredil Javoran.

(Dalje.)

— Tako upapolnemisli so se porajale v glavi možka, ko je videl, kako natanko so se držali vsi kmetje njegovih navodil za upor, kako je sedaj že vsak na svojem mestu in kako gredo vsi kakor en mož v boj za skupno srečo. Stopil je nekoliko višje in tedaj mu je vsa pokrajina stopila pred oči v vsi svoji mogoči čarobni krasoti ob žarkem jutranjem solncu. Pod njim se je vila po prijazni dolini Bohinjka kakor srebrn pas, ki oklepa devo, ko stopa k poroki in se veseli svoje mladosti, a obenem zre v resno bdočnost; nasproti njemu so se dvigale proti nebu kakor nepremagljiv bramik mogočne Kravanke s Stolom, čegar snežnoodeti stolec so lahkotno obdajale bele jutranje meglice. Z nebotičnega pogorja mu je padlo oko na ravnino in se razveseljevalo nad prijaznimi selišči in vasicami, ki so bile posejane kakor dragoceni biseriin dragi kamni na zelenem, deloma še s snegom pokritem prtu narave. In sedaj mu je oko obstalo in se vjelo z naravnim očesom — z blejskim jezerom in dolgo časa je zrlo oko v oko in možek je stal kakor zamaknjen in premišljeval. Čez dokaj časa je zopet dvignil glavo in se ozrl proti zapadu; tedaj pa so se mu prsi dvignile in srce mu je začelo jačje biti, ko je zagledal pred seboj velikana, orjaški Triglav, ki je stal na straži kot čuvaj in kot priča moči gorenjskih kmetov, pa obenem bot porok boljše bodočnosti, Triglav, čegar snežni vrhovi so se ravno kopali v zlatih žarkih jutranjega solnca in se lesketali kot dementni in briljantni, zdaj zopet kot zeleni smaragdi.

"Ljuba, krasna, veličastna je ta pokrajina," je rekel možek napol glasno sam sebi in dal desnico na oči, da bi se mu ne bliščalo, "in vredna, da se njeni sinovi borimo za svojo svobodo in rešimo svojo in njeno čast."

Možek je sedel na debelo korenino in takorekoč vsrkaval čarobno pokrajinsko podobo v svojo dušo. Naenkrat je zaslišal petje. Bili so jasni mladeniški glasovi, ki so brzeli po zraku čvrsto in drzno kakor zveneče vodne kapljice, ki skačejo brezskrbno po pečinah, ki so se pa nato odbili na bližnji skali in se potem glasili počasi in mehko kakor žalostinke velikega tedna.

Možek se je ozrl proti oni strani, odkoder so prihajali glasovi, in takoj je zagledal na bližnji skali mladeniča oboroženega s precej dolgimi, bledimi lasmi in z nežnim obrazom, čegar poteze so vendar kazale veliko moč in odločnost.

Mladenič se je oprezno ozrl okoli sebe in ker ni nikogar opazil, je pel dalje, da je veselo in krepko odmevalo po okolici:

"Krasen, krasen dom si moj;
Lepa moja domovina!
Močen, krepek rod je tvoj;
vsa boji se te tujina!

Če zatira te tiran,
boja če vihar razsaja:
vsakdo rad gre zate v bran,
vsakogar pogum navdaja."

Štefuljček še ni nikdar čul tako jasnega in polnega mladeniškega glasu. Lahek nasmehljaj je obkroževal njegove ustnice, ko je napeto poslušal nadalje mladeničeve vrstice:

"Sužnja ti ne boš nikdar,
dokler živ bo en Slovenec;
kmet le tvoj bo gospodar,
on ti spletal zmage venec.

Dvigni narod se krepak,
bič nad tvojim sinom šviga;
neusmiljeni graščak
zdaj roko nad kmetom dviga.

V boj za svobodo sinov!
Dvigni, kosa se krvava,
da zasije dan ti nov
in še poznih vnukov slava!"

Zadnji glasovi so izginili v dolini. — V Bodeščah je zazvonilo jutranji pozdrav nebes in zemlje Kraljici. Mladenič se je odkril, pokleknil na skalo in molil svojo jutranjo molitev.

Sedaj je možek vstal in šel proti mladeniču. Ko ga je ta ugledal, ga je nekoliko oblila rdečica, ker je mislil, da ga nihče ne opazuje.

"Nič se ne sramuj!" ga je pohvalil Štefuljček; "krepak in navdušen bojevnik si, kakor vidim; le tako dalje!"

"Z veseljem zrem v bodočnost," je odgovoril mladenič, "ker vidim, da bodo zasijali mojim bratom lepši dnevi; rad bi jih učakal, — toda prej bom umrl."

"Čvrst si in mlad in neustrašeno greš v boj; zato ne smeš govoriti o smrti!"

"In vendar rad umrjem za pravice svojih bratov. Če mi bo nasprotnik v boju porinil meč v srce, bom veselo zavrisnil, prepričan, da umrjem za pravico."

"Krepak mladenič si, — toda za smrt si vendar še premald."

"Pristaš, krvave kose, se ne sme bati smrti; in tak sem jaz. Pravila nam velevajo: zmagati ali umreti. Boriti se moramo do zadnje kapljice krvi. Če kmet podleže, ne sme nobeden pristaš krvave kose ostati živ."

"Kdo te je pa sprejel v krvavo koso?"

"Oni stari samotar, ki prebiva v ogljarski koči na Kupljenku."

"Samotar na Kupljenku." je zamišljeno ponovil Štefuljček; "povej mi še, kako ti je ime!"

Med temi besedami sta pa začula odzgoraj močan žvižg. Mladenič se je zganil, se pokril in hitro rekel:

"Iti moram; potrebujejo me. — Bog vas obvaruj!"

Naglo kakor veverica se je zmuznil mladenič skozi drevje in izginil izpred možkovih oči. — Možek je zmajal z glavo in šel počasi svojo pot naprej. Premišljeval je o, krvavi kosi: navdušenje, s katerim gredo njeni pristaši v boj, mu je bilo všeč, a njeni načrti so se mu zdeli še vedno preveč neprevidni in preveč drzni.

Možek je šel počasi dalje in prišel na senožeti, kjer je srečal oboroženega vojaka:

"Pozdravljen, Bregar," mu je klical možek že od daleč; "ravno tebe sem si želel; pa sem se bal, da si se morda kam skril, ker se tako bojiš, da bi te domači ne spoznali; zdaj je pa ravno prav, da sva se srečala."

"Kaj hočemo sedaj začeti, Štefan? Andrej še ni došel s svojo četo. Ali naj ga čakamo?"

"Dokler ne pride Andrej, se pridružite našim bojevnikom. S svetom jih lahko mnogo naučite, zakaj vi ste izurjeni v vojskovanju. Vendar če udarimo, se nikar ne postavljajte v največjo nevarnost — zlasti ne ti — zakaj ti se moraš ozirati še na druge razmere."

Pri teh možkovih besedah je padla temna senca na vojakovo obličje. — Nekaj časa je žalostno razmišljal, potem pa je rekel napol glasno.:

(Dalje prihodnjič.)

V SLUŽBI KALIFA.

Zgodovinski roman iz časov hrvatske telesne straže v Španiji.
Spisal Starogorski. — Prevel Dr. Velimir Deželič.

Solnce je bilo že visoko na nebu, ko se je s počasnimi koraki približeval mladi popotnik svetemu maurskemu mestu Kordovi.

Videlo se mu je na licu, da je silno navdušen. In v resnici, to kar je gledal pred seboj, napolnjevalo mu je srce z zanosom in nekakim slastnim čustvom.

Pred njim se je razprostirala visoka kordovska Siera Morena, pred njim se je razgrinjala rodovitna ravan, po kateri se je vil srebrni Gvadalquivir, reka, o kateri so mu toliko pripovedovali. Ciprese in pomaranče, mirte in smokve, oleandri in oljke, palme in topoli, vinske trte, krasni vrti in lavorike, so se vrstile pred njegovimi očmi že nad dva dneva njegovega potovanja. Vsa ta prirodna lepota, dasi ga je iznenadila, vendar mu ni navdušila srca, zakaj v njegovi daljni domovini je bilo tudi obilo prirodnih krasot. Ali pogled na svetovno mesto, po katerem je toliko hrepenel, radi katerega je toliko potoval, mu je privabil solze v oči.

Tu je tedaj Kordova, mati in zaščitnica znanosti, to je mesto, v katerem so se samo Arabci in Židje, ne samo kristjani bližnjih narodov, nego tudi ljudje iz daljnih dežel Evrope, iskali znanja.

To je tedaj mesto, broječe stotrinajsttisoč hiš, tristo džamij, devetsto kopelj in osemdeset javnih šol, to je mesto z osemindvajsetemi predmestji in z novo krasno akademijo, v katerem prebiva milijon prebivalcev!....

In v resnici je nepregledno morje hiš pozdravljalo potnika in delo se mu je, da gleda pred seboj odprta vrata v raj.

Razprostrl je roke, kakor bi hotel objeti ves ta kraj in vzdihnil:

— Bog, hvala ti in slava, da me puščaš v ta raj. Daj, da bo moje bivanje tukaj tebi v slavo, a meni v korist. Ne daj, da med tolikimi neverniki izgubim pravo vero in daj, da izvršim to, kar mi nalaga dolžnost.

Ko je odmolil to molitev, se je pokrižal in šel dalje. In dokaj časa še je minilo, da je prišel do velikega mostu. Petnajst stebrov iz črnega marmora je nosilo ta most in mladi potnik je za trenutek obstal, ter presenečen ogledoval zgradbo, o kateri je že slišal pripovedovati. Ob mostu se je dvigal visok stolp, kakor stražnik, kakor mnaj, ki ne dupušča nikomur priti do device Kordove.

In v resnici, naš popotnik je naletel na zapreko.

Velik, vitek Arabec v beli, lepi obleki, se je nenadoma pojavil pred njim.

— Ukazano mi je, da ne smem pustiti nobenega tujca v mesto, ako se mi ne javi, kdo je. In ti si tujec.

— Tujec sem iz daljnih krajev.

Arabec ga pogleda mirno, kakor da mu to ni nič nenavadnega, ako vidi tujca iz daljnih krajev, zato vpraša vnovič:

— Povej, kdo si, kaj si in od kod, in pokaži, ali imaš kak spis, da je to resnica, kar mi praviš?

Prišlec je podal Arabcu neki dokument in rekel:

— Jaz sem Strezinja, sin Miroslavov, kraljevskega rodu hrvatskega. Prihajam v Kordovo, da poiščem slavnega poveljnika telesne straže....

— Wadhu el Amerija? — doda Arabec in vzame v roke pergamen, da vidi, ali govori tujec resnico.

— Resnico govoriš.

Nato mu je vrnil spise in djal:

— Dobro-došel v imenu Alahovem! Idi čez ta most naravnost do alkazarja, cesarskega gradu. Ne daleč od njega se nahaja vojašnica telesne straže. Tam najdeš svoje rojake.

— Ali jih je mnogo?

— Kolikor mi je znano, jih bo štiri tisoč.

— Štiri tisoč Hrvatov? Počutil se bom, kakor bi bil doma — odvrne Strezinja.

Arabec namrši obrvi in nabere ustne, vendar ne reče ničesar. Ako bi ga Strezinja dobro opazoval, videl bi na prvi mah, da ne ljubi Arabec preveč njegovih rojakov. Da, opazil bi celo nekak izraz mržnje in ob jednim tudi to, da mu zabranjuje tudi strah vsako javno izražanje napram njim.

Strezinja ga vpraša:

— Ali je živ in zdrav Wadha el Ameri?

— Živ je in zdrav. In močnejši je sijaj njegove zvezde, kakor je bil kdaj poprej. Ako boš pod njegovo zaščito, potem so ti odprta vsa vrata v Kordovi, zakaj on ima ključ do alkazarja. Novi hadžib mu je pa naklonjen še bolj, nego mu je bil prejšnji.

— Wadha el Ameri jemoj rojak in nadejam se, da ni pozabil na svojo hrvatsko narodnost v tej daljni deželi.

— Ni pozabil. Tvoji rojaki — telesni stražniki — niti ne umejo drugače govoriti, nego hrvatski. Malo jih je, ki bi znali arabski.

— Ali Wadha el Ameri vsekako ume arabski?

— On bi ne znal! Nikdo bi mu ne mogel reči, da ni naš, ako le odpre usta. Arabska govorica mu teče kakor med — odvrne zviti Maur.

Strezinja se je hotel posloviti od Maura, a ta ga prime za roko in mu reče:

— Čuj me, sin hrvatski! Rekel si, da si kraljevskega rodu. Ni dvoma, da te bo tvoj rojak Wadha el Ameri sijajno sprejel. V njem je visok polet uma, in orlovski vid, v njem je levovo srce in roka jeklena. Vitek je kakor libanonska cedra in moder, kakor da je sin proroka Mohameda. Kalifi in narodi se klanjajo, ko govore o njem.

Strezinja je mirno gledal govornika in pogledal v njegovo dušo. Spoznal je da ta silna pohvala ne prihaja iz njegovega srca in da je zvok njegovih besed neiskren.

— To, o čem mi pripoveduješ, mi je znano. Tudi v našo Hrvatsko so prišli glasovi o njegovi slavi in morda me ravno zato vidiš tukaj. So nekaka vprašanja, katera bi rad hrvatski kralj rešil s tvojim kalifom.

— Ti si tedaj prišel v važni politiški misiji? — vpraša Arabec naglo.

— O tem ti nisem dolžan dajati pojasnil.

— Tega niti ne izprašujem. Alah me varuj! Sicer je pa bolje, da o tem niti dalje ne govoriva, ker so sedaj tukaj burni in viharni časi.

— Tako?

— Rečem ti, da si izbral slab čas, da si prišel sem. Še se kadi po dolinah prelita kri, še so naši meči rdeči od krvi. A ne od krvi gjaurov, nego od krvi bratske.

— Vem to. Še predno sem prišel v Španijo sem zvedel, da se odigravajo tukaj burni dogodki. In ko sem stopil na vaša tla, sem zvedel, da kalif Hešam ne vlada več, nego hadžib Mahdi.

— Alah mu bodi v pomoč — se zmerno prikloni Arabec in nekaj zamrmra v svojo brado.

— Samo Wadha el Ameri je ostal enako močan.

(Dalje prihodnjič.)

ZNAK DOBRE OBLEKE

The Columbia Clothing Co

DVE VELIKI TRGOVINI
DULUTH SUPERIOR

Cena za vse enaka. — Obleka za možke in fante; najboljše blago po primernih in poštenih cenah.

ČE SI ŽALOSTEN ALI OTOŽEN
poseti naš
Ely Opera House
kjer bodeš videl krasne, najnovejše premikajoče slike, obsegajoče črtice iz celega sveta. Slike so jako poučljive in tudi zabavne — Menjavamo jih vsak dan. — Za obilen poset se priporoča
VODSTVO

Prepričajte se o istinitosti!
Poskusite enkrat sodček mojega najboljšega rdečega vina iz Euclid grozdja. Za pristnost jamčim, ker ga lahko rabi vsak mašnik pri sv. daritvi. Vina imam veliko v zalogi. Cena $24.00 barrel. Postrežba točna in v popolno zadovoljnost.
Za obilna naročila se priporoča
Louis Lah,
trgovec z vinom
1033 62nd St., N. E., CLEVELAND, O.

John Bartol
CHISHOLM, MINN.
Grocerijska prodajalna
NAJSTAREJŠI SLOVENSKI TRGOVEC V MINNESOTI
PRIHRANIM VAM DENAR NA VSEH POTREBŠČINAH PREPRIČAJTE SE!

Frank Veranth
ELY, Minn. = Phone 96.
PRIPOROČA SE ROJAKOM ZA NAROČILA TRDEGA IN MEHKEGA PREMOGA.
Narocite pravocasno, da boste imeli kadar rabite.

SLOVENSKA GOSTILNA
Frank Medved
CHISHOLM, MINN
Phone 101.
PRIPOROČA SE CENJENIM ROJAKOM V OBILEN POSET.
NAJBOJŠA POSTREŽBA Z VSAKOVRSTNIMI PIJAČAMI.

Elco Theatre
ELY, MINN.
VAM VEDNO NUDI NAJBOLJŠE PREMIKAJOČE SLIKE, PETJE IN DRAMATIČNE PREDSTAVE. ZATO STE VLJUDNO VABLJENI, DA NAS OBIŠČETE.
Naše predstave so dobro izbrane za mlade in stare.
VSTOPNINA VEDNO SAMO 10c.
Predstave se začno vsak večer ob 8. in 9. uri. — Za sobote in nedelje imamo posebne programe, katerih ne smete zamuditi, da neboste obžalovali.
J. A. GRAVES, lastnik

Helo prijatelj!
Kadar si žejen, ali če te tare maček, oglasi se v gostilni
"Pri mačku"
(Anchor Bar)
Kadar prideš s poulično karo, oglasi se na 311—3rd Ave. za dobro pokrepčilo ali za vse druge posle, kjer boš vedno dobro postrežen.
na 311—3 Ave.
HIBBING, MINN.
JOHN POUSHA, lastnik.

First National Bank,
EVELETH, MINN.
Najstarejša narodna banka na Mesaba Range.
KAPITAL IN PREOSTANEK
$122.000.00
Pošiljamo denar v Avstrijo po najnižjih cenah.
Parobrodni listi za vse črte.
Placamo obresti po 3 od sto.

KDOR ČITA POLUTEDNIK "NARODNI VESTNIK" IZVE NAJNOVEJŠE NOVICE IN PODKUJE SE V VEDAH, KI SO ZA PRAKTIČNO ŽIVLJENJE POTREBNE.

FIRST NATIONAL BANK
Chisholm - - Minn.
Kapital $25.000. Preostanek $29.318.
Osebna odgovornost $5,000.000.
Obrestuje denar po 3%
Prodaja parobrodne liste in posilja denar na vse strani.
Posebno pozornost dajemo Slovencem.
Pridite in se prepricajte!

CENTRALNA LEGA.
ČISTO NA NOVO OPREMLJENO.
SOBE S PARNO KURJAVO, TOPLO IN MRZLO VODO. UREJENE PO NAJBOLJ MODERNEM NACINU.
Park Hotel
ILIJA RATKOVICH, lastnik
ŠTEV. 531, VOGAL ZAPADNE ŠESTE AVENUE IN SUPERIOR STREET
TELEFON: MELROSE 1673. DULUTH, MINN.
SE PRIPOROČA SLOVENCEM ZA OBILEN POSET.
CENE ZMERNE, POSTREŽBA TOČNA.

SPOMINJAJTE SE SLOVEN. ZAVETIŠČA V AMERIKI.

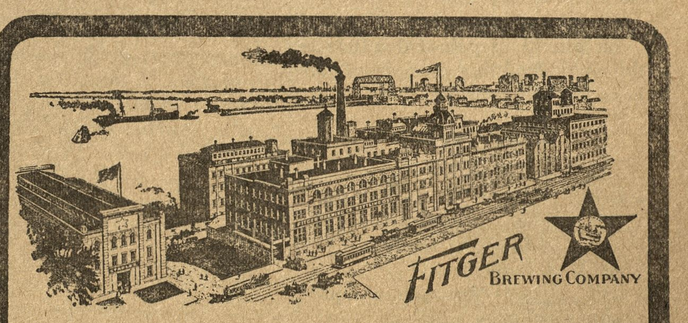

Fitger Brewing Co.
Duluth - Minn.
Večina slovenskih gostilničarjev toči Fitger pivo, v sodčkih in steklenicah varjeno iz pristnih snovij.
Josip Gerzin
zastopnik za ELY, Minnesota.

M. F. SKALA, agent za
"Pabst" Milwaukee in
"Peoples" Duluth pivo.
Fina zaloga domačih in importiranih pijač vsake vrste, smodke in vse kar spada v gostilniško ovrt.
Se uljudno priporoča vsem cenjenim rojakom v
ELY, MINN.
Telephone No 52.

ZAPISNIK

tretjega glavnega zborovanja S. S. P. Zveze v Milwaukee, Wis.

(Dalje.)

19 seja v sredo večer 17 sept. 1913.

Konvenčni predsednik otvori sejo točno ob sedmi uri zvečer.

Čitajo se imena delegatov in odbornikov; navzoči so vsi.

Nadaljuje se s pravili.

XIV. poglavje.

115, 116, 117, 118, 119 in 120 ostanejo nespremenjene, le 117 se doda "referendum."

121 se glasi: Dva brata krvnega sorodstva ne moreta biti voljena v gl. odbor.

122. K točki a) se doda: V slučaju odstopa, odstavljenja ali smrti se na njegovo mesto postavi podpred. podpredsednikovo mesto pa se na splošnem glasovanju namesti. Vse otsale točke ostanejo neizpremenjene.

123 in 124 ostaneta z vsemi točkami neizpremenjena, le točki e) se doda: odposlati na državnega zavarovalninskega nadzornika in priobčiti v Zveznem glasilu; k točki m) se doda: revizija se vrši vsakih šest mesecev, notarsko se da potrditi le letni račun, in se zaprisežejo: tajnik, blagajnik, in vsi trije nadzorniki. Varščina je $2,000.00.

125 ostane z vsemi točkami in se doda nova: vodi posebni zapisnik upravnih stroškov kakor: plače gl. in pomožnega odbora, dnevnice, vožnje in kar spada k posebnim izdatkom uprave.

126. Točka a) se glasi: "varščina blagajnika je 10,000.00, točke b) in c) ostanete; v točki d) se črta "nakaznice;" e) in f) ostanete; g) se črta; h) in i) ostanete. Doda se nova točka: j) Banka s katero posluje Zveza mora dati garancijo za naloženi denar v bondih $10.000.00 in to velja za chekovni promet. Točka k). na rokah chekovnega prometa se ima držati $2,000.00. Točka 1) Na mortgage se ne posojuje Zveznega denarja.

127. Točka a) se glasi: varščina za predsednika je $2,000.00 za ostala dva nadzornika pa po $1,000.00. Točka b) se spremeni beseda "gospodarstvo" v "vse poslovanje", c), d), e) in f) ostanejo neizpremenjene.

128. Točki a) in b) ostanete neizpremenjeni; v c) se črta "in gl. odbor," drugo ostane: d) ostane.

XVII. poglavje.

130 ostane in se doda: voli vsako sosedno društvo jednega člana za dobo enega leta.

131 in 132 ostaneta.

Za glavni in pomožni odbor se določi odškodnina za seje gl. odbora 50c in vožnja povrnjena.

XVIII. poglavje.

133, 134, 135 in 136 ostanejo pri starem.

137 se glasi: Objavlja vse v račune in poročila, ki spadajo v javnost potom glasila.

138 se glasi: Vsi važni sklepi in izreki porotnega odbora.

139 ostane neizpremenjena.

140 ostane in na koncu doda: Društvo mora biti naročeno na jeden iztis glasila na ime društvenega tajnika. Društva morajo list sama plačati.

XIX. poglavje.

141 se spremeni v sledečo določbo: — — — Člani naj si nabavijo Zvezne znake. Črta pa se: "Razna društva pa si smejo nabaviti itd. Doda se: Zveza nabavi tudi znake za članice v obliki broše.

142 ostane. Znaki se naroče 10 karatni, in se prodajejo po 75c..

Prečita se pismo iz Whitset Pa. Pritožba se prepusti gl. odboru v rešitev. Dalje se prečita pismo št. 50. Ostane pri sklepu konvencije. Gl. tajnik sporoči društvu št. 50 sklep konvencije.

20 seja v četrtek dopoludne 18, septembra 1913.

Konvenčni predsednik odpre sejo točno ob osmi uri dop.

Čitajo se imena delegatov in gl. odbornikov; navzoči so vsi.

Čita se zapisnik 17, 18 in 19 seje. Z malimi pojasnili se vsi trije sprejmejo.

Predno se preide na pravila, priporoča gl. blagajnik, da društva pošiljajo asesment potom pošt in express money ordrov in ne zasebne cheke. Taka pisma ni potreba priporočena pošiljati.

XX. poglavje.

143, 6 se zameni s 3; doda se: vsako društvo sme voliti delegata brez ozira na število članov. Društva nad 100 članov lahko pošljejo dva delegata in ne več. Član ki je voljen mora biti najmnaj eno leto pri Zvezi. Nova društva so so v tej točki izvzeta.

144, 145, 146, 147, 148, 149, 150 in 151 ostanejo pri starih določbah. K 151 se doda točka. Gl. tajnik mora gl. odboru tri mesece preje naznaniti, ako želi kakih sprememb njegovega poslovanja ali odpovedi.

152 in 153 ostaneta neizpremenjena.

154 se nanovo glasi: konvencija določi plače gl. odbornikom. Ostale določbe se prenese k dolžnostim gl. nadzornikov.

155 ostane pri starem smislu.

156 se glasi: Pravila stopijo v veljavo 1. januarja 1914. Stem dnem tudi nastopi novi gl. odbor svoja mesta.

157 se na novo glasi: Prihodnja konvencija se vrši v mesecu sept. leta 1916, v mestu katero določi splošno glasovanje. Mesta za konvencijo pridejo v poštev: Cleveland, Springfield in Chicago. Splošno glasovanje razpiše gl. odbor na primeren čas po svoji previdnosti.

158 ostane in se doda: Ako pritožnik ni zadovoljen z razsodbo društvenega porotnega odbora, se lahko pritoži na gl. porotni odbor. Istotako lahko stori to društveni porotni odbor, ako sam nemore zreči razsodbe.

Razno.

Društveni porotni odbor se sestavi samo v potrebnih slučajih. In sicer na sledeči način: Toženec in tožnik imenujeta vsak po dva člana v porotni odbor; ti štirje pa imenujejo petega člana, ki je objednem predsednik. Ako v katerem koli slučaju ta odbor noče ali nemore izreči razsodbe lahko pošlje celo zadevo na gl. porotni odbor. Istotako lahko apelirajo stranke, ako niso zadovoljene z razsodbo društvenega porotnega odbora.

Prosilci z enim očesom za tretji razred, to je za $1000.00 vsmrtnine se sprejemajo le ako država v to privoli in ako jih potrdi vrhovni zdravnik.

Na splošno glasovanje z razredno bolniško podporo in vsmrtnino gre tudi posebni fond za odškodnino iz katerega bi se plačevale odškodnine in v ta oddelek bi lahko pristopil vsak član. Za ta fond bi se določil poseben prispevek.

Otročji oddelek.

Na razpravo pride poseben otročji oddelek. K besedi se priglase: Mahnič, Fritz, Grošelj, Leben, Kaučič, Aučin, Jurak. Sklene se zavarovati otroke in sicer samo za pogrebne stroške.

Prečitajo se ponudbe listov za glasilo. O stvari se pozneje razpravlja.

Sklep seje ob 12 uri.

33 TISOČ DELAVCEV STAVKA V RUSIJI.

Baku, Rusija, 19. oktobra. — Okoli 33.000 delavcev pri petrolejski industriji je že od meseca julija na stavki. Glavne zahteve so zvišanje plače, ustanova tvorniških odborov za korist delavcev, in povrnitev stroškov za stanovanje.

Kompanije pošiljajo na shode svoje zastopnike, in delavcem se je dovolilo zvišati plačo; a oni se ne vrnejo na delo dokler se ne ugodi vsem zahtevam. Pri nekaterih kompanijah je delalo nekaj stavkolomcev, vseh skup okoli 3000, a zadnje dni so pustili delo tudi stavkolomci, in vsa velikanska industrija počiva.

ŠEST MOŽ USMRČENIH V EKSPLOZIJI KOTLA.

New York, 22. oktobra. — Šest mož je bilo usmrčenih, in štirje poškodovani, in ves Staten Island je zatemnel in bil je brez pouličnega prometa zadnjo noč, ker je eksplodiral kotel Richmond Light & Power kompanije v Livingston, S. D.

Najprvo je eksplodiral mali kotel in takoj za njim veliki, ki je razbil vso oprembo kotlarne.

TRI ZRAKOPLOVCI MRTVI EDEN LETI V EGIPT.

Epinal, Francija, 21. oktobra. Lajtnant Garnier in en vojak sta padla iz visočine 800 čevljev iz zrakoplova, ki se je prevrnil. Oba sta bila takoj mrtva.

Istočasno je vtonil korporal Dantroche iz iste zrakoplovne postojanke, ker je padel z zrakoplovom v reko Mosele.

Pariz 21. oktobra. — Zrakoplovec Perre Dancourt se je spustil danes na pot v 3150 milj oddaljeno mesto Kajro v Egiptu. Vzel je seboj enega potnika. Prva postojanka bo Konštantinopelj, druga Jeruzalem, odkoder bo poletel v Kajro. Dancourt je poletel iz Pariza v Berolin ne da bi se vstavil. Danes se je dvignil med hudim deževjem in v gosti megli.

KOLODVOR V ST. PAUL BO STAL 15 MILJONOV.

St. Paul, Minn., 22. oktobra. — Predsedniki raznih železniških družb, ki so imele te dni posvetovanje v Chicagi glede novega kolodvora so sklenili, da se zgradi na mestu, kjer je stari kolodvor zgorel, novi kolodvor za okoli petnajst miljonov dolarjev. Z zgradbo se prične prihodnjo pomlad.

SVARILO.

Naslednja slika predstavlja izurjenega lopova Josipa Hrebljan, poročenega komaj tri mesece z Angelo Stritar, katera je bivala že 2 leti v prisilni delavnici v Clevelandu, in zna dobro angleško. Hrebljan je doma iz Hribske Ravne, fara Sv. Vid nad Cerknico in

govori le nekoliko angleško. Pobegnila sta menda v New Duluth, Minn.. (Bila sta nekaj dni v New Duluthu, kakor se je poizvedelo. Op. st.) Odnesel je meni večjo vsoto v dolgu, napravljenega za časa ženitve in mnogim rojakom večje ali manjše zneske. On je majhne postave in suhljat v obraz in hodi po koncu kot sveča.

Pobegnil je z njima tudi brat Andrej Hrebljan, bivajo menda skupaj.

Kdor rojakov ve za naslov begunccev, prosim, da mi ga naznani, kar mu bodem hvaležen.

JOHN DEBEVC,
809 Voster Ave., Barberton, O.

Stari telefon: Cole 264-A.
Novi telefon: Calumet 436-L.

Frank Brand

—: TRGOVEC :—

Z GROCERIJO, MESOM IN KONFEKCIJSKIM BLAGOM

201-203 Commonwealth Ave.,
NEW DULUTH, MINN.

Priporoča se Slovencem in Hrvatom v obilen poset,. Cene zmerne.

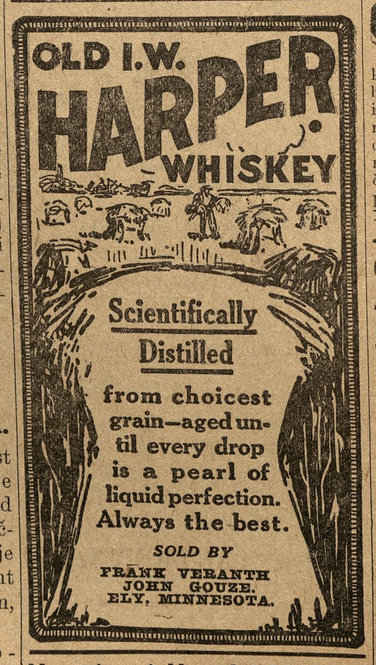

Naročite si Narodni Vestnik. ako želite dobro čtivo.

Mali oglasnik.

IŠČEM SVOJEGA SINA.

Kdor rojakov ve za naslov mojega sina John Košlar, blagovoli naj mi ga naznaniti. V slučaju pa, ako bi sam čital ta oglas, naj se zglasi sam. Jaz njegova mati, srčno želim da bi ga videla, kajti minulo je že 14 let, odkar sem ga zadnjikrat videla. Zvedela sem, da je že pred nekaj meseci odpotoval v Ameriko. **Neža Košlar, Eveleth, Minn.**

Podpisani prosim, da poravna Jos. Seršen, rodom iz Grada pri Cerkljah, Gorenjsko, takoj svoj dolg pri meni. Skrival si se mi več mesecev, sedaj pa sem vendar zvedel za tvoj naslov. Ako mi ne pošlješ v kratkem, boš imel velike stroške še posebej. **Frank Galoit, Box 32, Beaver, Wis.**

IŠČE SLUŽBE.

Mesar, izurjen v mesarski stroki, bodisi v klanju vsakovrstne živine, kakor tudi v sekanju mesa. V tej deželi biva šele nekaj mesecev, govori slovenski in nemški. — Natančneje se poizve v našem uredništvu ali pa: Jakob Peterka, Box 327, Aurora, Minn.

NAZNANILO.

Kdor hoče puške od $6.00 naprej, ali šivalne stroje od $26.00 naprej, ali najfinejše 25 let jamčene britve od $2.00 naprej, naj se zglasi pri podpisanemu. — Popravljam puške, samokrese, šivalne stroje ter brusim britve, nože in sploh vse rezilno orodje. Za delo jamčim. V popravilo mi lahko pošljete tudi po pošti. — Pišite mi in Vam natančno pojasnim pismeno. — **Edina slovenska trgovina te stroke v Ameriki.** Za cenj. naročbe se priporoča **K. Bauzon, 6120 St. Klair Ave., Cleveland, O.**

CONRAD & HARD POGREBNIKA IN KONCESIONIRANA MAZILCA. Waukegan, Ill. Tel. št. 95. Priporočamo se Slovencem in Hrvatom. Vozovi za pogrebe in svatbe vedno na razpolago. Zaloga vsakovrstnih krst. Pokličete nas lahko podnevu ali ponoči.

BURKE & WRIGHT, (THE RED FRONT), 115 So. Genesse St., Wuakegan, Ill. Tel. št. 732. Slovencem in Hrvatom v Waukegan in okolici priporočamo našo dobro znano trgovino z železnino, britvami, noži in barvami. Izvršujemo tudi kleparska dela. Cene zmerne.

J. A. PETROSHIUS pogrebnik, 12 10th St. No. Chicago Ill. Tel. št. 965. Priporoča se Slovencem in Hrvatom, kadar potrebujejo vozove za svatbe ali pogrebe, katere ima vedno na razpolago po cenejši ceni kod drugja. Velika izber krst po nizki ceni. Pogrebe prevzema po dogovoru.

JOSIAH COLLINS pogrebnik in zalagatelj okvirjev za slike, SO. RANGE, MICH. Tel. št. 766 J. Priporoča se Slovencem in Hrvatom, kadar potrebujejo pogrebnika, ali če potrebujejo okvir in steklo za sliko. Postrežba točna in zadovoljiva. Cene nižje kod drugod.

A. RYNKSES, trgovec s premogom, in drvami, State St. near 22nd St., North Chicago, pisarna 1007 Marion St. Zaloga vsakovrstnega premoga in drv po najnižji ceni. — Posebno se priporoča Slovencem in Hrvatom za obila naročila. Tel. št. 585

POZOR, ROJAKI!

Dobil sem iz Washingtona za svoja zdravila serialno številko, ki jamči, da so zdravila prava in koristna.

Po dolgem času se mi je posrečilo iznajti pravo Alpen tinkturo in Pomado proti izpadanju in za rast las, kakoršne še dosedaj ni bilo na svetu, od katere moškim in ženskam gosti in dolgi lasje resnično popolno zrastejo, ne bodo več izpadali in ne osiveli. — Ravno tako zrastejo moškim v 6. tednih krasni brki popolnoma. Revmatizem v rokah in nogah ter križicah v 8. dneh popolnoma ozdravim; kurja očesa, bradavice, potne noge in ozebline se popolnoma odstranijo. Da je to resnica, jamčim s $500. Pišite po cenik, katerega pošljem zastonj. — JAKOB WAHCIC, 1092 E. 64th St., Cleveland, Ohio.

STROJARJEM!

Ako se kedo rojakov nahaja brez dela, ali če hoče premeniti prostor, nudi se mu lepa prilika stalnega dela tu v Gormania, W. Va. Plača je dobra.

Kompanija potrebuje 2 delavca v "bimhaus," 4 ali 5 na "zecejn hanesleder." Le izučeni strojarji naj se oglasijo.

Piše naj se v slovenskem, nemškem ali angležkem jeziku na

I. G. Hoffman Sons Co.
GORMANIA, W. VA.

IN THE HOME

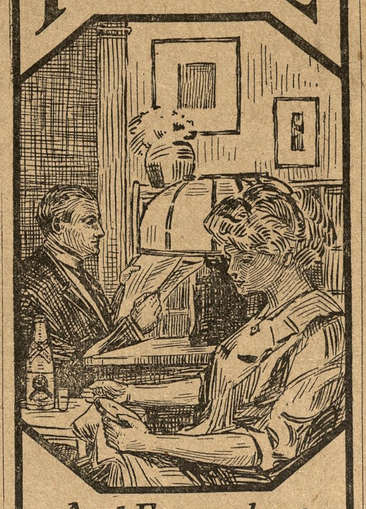

And Everywhere
Hamm's
BEER
"Leads Them All"
THEO. HAMM BREWING CO.
ST. PAUL, MINN.

JAY W. ANDERSON, Agent, 352 W. Michigan St., Duluth, Minn. — Phone Grand 1800

RES DOBRA ZEMLJA.

Ker so bili naši rojaki ponovno ociganjeni in očifutarjeni ter zapeljani po nekaterih zemljiških agentih v Chicagi, na podlagi neresničnih poročil, in ker zaradi tega rojaki v svojo lastno škodo nimajo zaupanja tudi v poštena podjetja, **izjavljamo mi na tem mestu,** da povrnemo vsakemu rojaku, ki pride gledat našo zemljo ter pronajde, da smo mu poročali neresnico, **vse potne stroške in vso zamudo časa.**

Naša zemlja: črnikasta, mastna in nenavadno rodovitna, brez peska in močvirja. **Dovolj** zdrave in dobre vode. **Številni** potočki teko čez našo zemljo. Podnebje zdravo in prijetno. **Vodstvo občine je v slovenskih rokah; slov. državna šola; pošta, prodajalni, postaja, cerkev blizu. Delavnica za konserviranje kumar ter mlekarna blizu. Pridelki** se lahko in dobro prodajo. **Mesto** z okroglo 1000 prebivalci blizu. Skratka: **zemlja na Willardu, kjer se je že naselilo do 100 rojakov, a kupilo skupno nad 150, je najboljša, kar se je prodaja med Slovenci,** zato jo kupujejo tudi taki rojaki, ki so vsi ogledali že vse druge kraje, kjer se prodaja rojakom zemlja. **Cena:** $18.00 aker, ne več ne manj. **Plačilni** pogoji zelo lahki. **Natančneje** o vsem v našem slovenskem opisu Willarda s slikami. **Pišite še danes ponj na: ADRIA COLONIZATION CO., 322 Reed St., Milwaukee, Wis.** — Ig. Kušljan in L. Zakrajšek, upravnika.

Dostavek: Sedaj je pravi čas za ogledanje, **ker se lahko na lastne oči prepričate kaj in kako raste na naši zemlji.** — Vedite pa, da mi ne dajemo kupcem zastonj krav, strojev in tudi ne lotov, ker vse to stane denar, katerega mora plačati kupec iz svojega žepa zato, da ga drugi lažje preslepe, torej v svojo škodo. Mi prodajamo dobro zemljo po nizki ceni, zemljo, na kateri more farmer ugodno živeti ter lepo napredovati. That's all! —

American Exchange Bank
VIRGINIA — MINN.

Najbolj pripravna banka za Slovence in Hrvate v mestu.

Pošiljamo denar na vse strani sveta in prodajamo vožne liste.

3% obresti od vlog.

KUPUJTE PRI TRGOVCIH, KI OGLAŠUJEJO V NAŠEM LISTU.

POZOR:

Rojakom po Minnesoti in po drugih okrajih se naznanja, da se loti, ki so na prodaj v Gary, Minn., pri eni največji jeklarni v Ameriki še lahko dobijo po primerni ceni, to je, za kratek čas. Ker je naseljevanje vedno številnejše, prišla je družba do zaključka, da bode morala cene lotam povzdigniti. Zato rojaki, kateri hočete naložiti svoj denar sigurno in da vam bode nosil višje obresti, imate sedaj priliko, da ga vložite v zemljišče na Gary, Minn. Za natančna navodila se je obrniti na:

MAKS VOLČANŠEK, zastopnik GARY LAND CO., Eveleth, Minn.
FRANK TORKAR, zastopnik, Gary, New Duluth, Minn.
—: ali pa na :—

GARY LAND CO.

GEN'L OFFICE, 202 PALLADIO BUILDING, DULUTH, MINN.
Townsite Office, Cor. Commonwealth Ave and Gary St., GARY, Minn.

HITRO! HITRO! HITRO!

Ne zgubljajte časa — naročite vrečo te izvrstne moke danes. Imajo jo vsi grocerji. Zapomnite si ime

Duluth Universal moka
(Najboljša moka za kruh)

Mi meljemo sedaj tudi skup otrobe in moko. Poskusite eno vrečo.

DULUTH UNIVERSAL MILLING COMPANY.
MOKA, KI JO RABIJO NAJBOLJŠE KUHARICE.

KDOR HOČE DOBRO, PODUČNO ČTIVO, NAROČI NAJ SE NA 'NARODNI VESTNIK". NAJVEČJI SLOVENSKI POLITEDNIK V ZJEDINJENIH DRŽAVAH AMERIŠKIH.

FIRST NATIONAL BANKA
DULUTH - MINN.

Glavnica - - - - - $500.000.
Preostanek in nerazdeljen dobiček - - - - $1,550.000.

V to banko vlaga država svoje vrednosti.

Obresti hranilnih vlog se plačujejo od dneva vloge.

Svoji k svojim!

Podpisani priporoča cenjenim rojakom in slovenskim gospodinjam iz mesta Biwabik in okolice svojo lepo urejeno in bogato založeno

grocerijsko trgovino.

V zalogi ima občeznano "Cremo" moko; dalje prodaje krmo za živino, kakor: oves, koruzo, mrvo in slamo

Cene zmerne, postrežba solidna. Naročila se dostavljajo tudi na dom. ROJAKI PODPIRAJTE ROJAKA!

Za mnogobrojen poset in naklonjenost se uljudno priporočat

MATH. VIDAS,
slovenska trgovina
BIWABIK, MINN. Telefon 63.

SMODKE

NAJFINEJŠE KAKOVOSTI Z GRBOM SLOVENSKE DELAVSKE PODPORNE ZVEZE, IZDELANE IZ NAJFINEJŠEGA TOBAKA, DVOJE VRSTE PO 5 CENTOV IN 10 CENTOV.

Za obilna naročila se priporočam vsem slavnim društvom Slov. Delavske Podporne Zve_e. Blago razpošiljam na vse kraje poštnine prosto. — Cene zmerne. — SVOJI K SVOJIM!

MARIJA MENCINGER,
1454 E. 26 Street, Cleveland, Ohio.